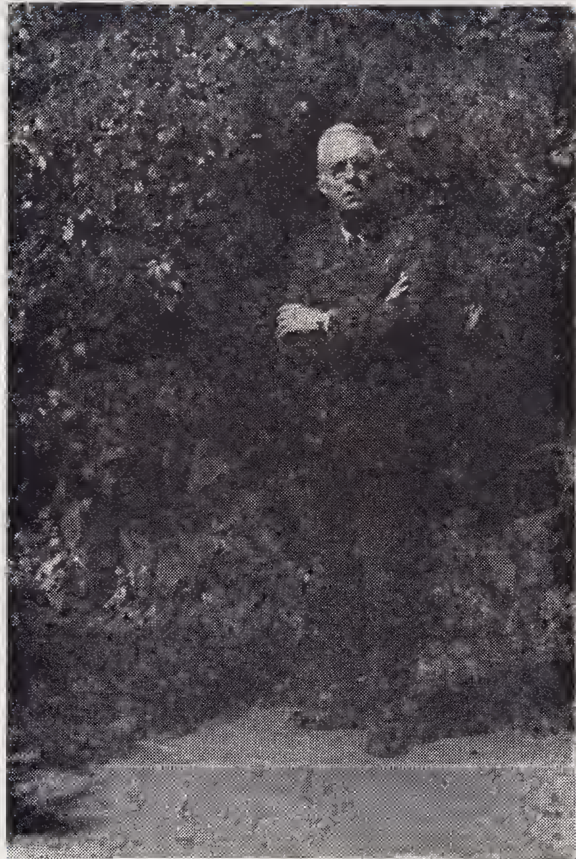
САМОСТІЙНА УКРАЇНА

ЖОВТЕНЬ, 1967

INDEPENDENT UKRAINE

Проф. Олександер Неприцький - Грановський

З НАГОДИ 80-ЛІТТЯ СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО ВСІМ ДОБРОМ

ЧІКАГО — НЬЮ-ЙОРК

САМОСТІЙНА УКРАЇНА
INDEPENDENT UKRAINE
2315 West Chicago Avenue
Chicago, Ill., 60622
Ukrainian Monthly
Edited by Editorial Staff
Editor in Chief Michael Panasiuk
Yearly subscription $5.00, single copy 50 cents.
Mailed at Chicago, Illinois.
Published by the
Organization for the Rebirth of Ukraine
Cooper Station P. O. Box 4
New York, N. Y., 10003

ЗМІСТ

НАГОРОДИ-ВИГРАШІ ПРЕСОВОГО ФОНДУ «САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ» ОДЕРЖАЛИ:

В. Ковальський, М. Бажанський, Г. Василів, Я. Варивода, А. Слота, А. Ступа, П. Стасюк, М. Івасик, В. Юрків, Б. Гасюк, Ю. Шишак, М. Байрак, А. Артимович, Б. Гадзевич, В. Тацяк, І. Шпак, Б. Мішкевич, С. Пилипишин, М. Фесенко, М. Бараняк, Г. Кірілюк, Б. Ухач, Д. Вирста, С. Олесницький, Н. Хомин, Г. Оброца, І. Шанта, Т. Форович, Е. Довгань і Є. Коцюба.

САМОСТІЙНА УКРАЇНА

РІК XX ЖОВТЕНЬ, 1967 Ч. 10(223)

ЗВЕРНЕННЯ

КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ ІДЕОЛОГІЧНО - СПОРІДНЕНИХ НАЦІОНАЛІСТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЮ (ІСНО)

З НАГОДИ ПЕРШОГО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, НЬЮ ЙОРК 12 — 19 ЛИСТОПАДА 1967

Українська Громадо!

Судилось нам бути учасниками і творцями великого чину — Першого Світового Конгресу Вільних Українців.

Роки підготовки до нього — вже за нами.

Перед нами відповідальність за успішне переведення Першого СКВУ та створення постійно діючої установи, яка завершила б наше організоване життя в країнах нашого поселення.

Створення та успішна її діяльність будуть доказом, що наша спільнота, хоч розпорошена по всіх континентах земного ґлобу, має бажання зберегти свою українську ідентичність, має бажання рости, міцніти, має тверду волю доказати, що гасло «Наша сила в нас самих» віддзеркалює стремління нашого організованого життя.

Виконуючи волю членства і проводів нашої організаційної системи, доложимо всіх наших зусиль, щоби СКВУ пройшов якнайкраще й заявляємо, що творення Секретаріяту СКВУ має нашу всебічну піддержку. Ми бажаємо новоствореному Секретаріятові СКВУ успіхів і зобов'язуємося активно допомагати в його праці.

Беручи на себе це зобов'язання, закликаємо проводи і членство українських національних і церковно-релігійних установ, станові й професійні об'єднання, молодечі, жіночі, студентські, ветеранські, культурно-мистецькі та всі інші українські суспільно-громадські організації — доложити всіх зусиль, щоб при всебічній допомозі Секретаріят СКВУ став успішною координаційною ланкою нашого суспільно - громадського життя у вільному світі.

Українці й Українки!

Перший Світовий Конгрес Світових Українців відбудеться в історичні роковини 50-річчя Української Національної Революції.

Гін до національної самобутности та державної суверенности унапрямовував зусилля наших великих попередників, творців вільної Української Народної Республіки. І хоч вона, створена стихією революційних подій перед 50-ти роками та оформлена актами 22 січня 1918 і 1919 років, не встоялась — та змагання до її відновлення — не припинилися. Вже півсторіччя наш нарід продовжує у важких умовах окупації визвольну боротьбу. Незчисленні приклади героїзму, витривалости, зберігання людської і національної гідности наших братів і сестер — були джерелом надтхнення для нас, були засобами, які скріпляли нашу віру в перемогу української правди.

І сьогодні, ми з подивом спостерігаємо новий стан змагу нашого народу з московсько-комуністичною деспотією. Факт, що після довгих років поневолення, молоде покоління стало в авангарді боротьби за збереження українських вартостей, наповняє нас вірою в непоборність ідеї визволення та державної суверенности українського народу. Їхній приклад є великим зобов'язанням для нас, розпорошених у вільному світі. Їхня боротьба за збереження української мови, культури, скарбів нашої духовости — скріплює наш спротив асиміляції і

денаціоналізації в країнах нашого поселення.

Насильне винищування провідних прав нашого народу на рідних землях — заставляє нас тут об'єднати наші розпорошені сили до спільної дії.

Постійні обмежування природніх прав нашого народу в Україні — заставляють нас тут, в країнах вільного світу, голосити українську Правду і шукати приятелів для української визвольної акції.

Ми зібрались на Перший Світовий Конгрес Вільних Українців з твердою постановою — скріпити все те, що об'єднує нас, забути про те, що непотрібно порізнює нас. Задивлені у майбутнє і свідомі вимог, які ставить нам поневолений народ та наша спільнота в діяспорі, докажім своєю солідарною поставою, своєю працею, жертвенністю, плекання духа єдности та солідарности і громадського правопорядку, що ми свідомі накладених на нас обов'язків і гідно виконаємо їх.

За Координаційну Раду ІСНО:

Микола Плавюк — голова Президії, Ярослав Гайвас — заступник, Євген Мастикаю, секретар.

Організація Державного Відродження України (ОДВУ)
в Злучених Стейтах Північної Америки
Центральна Управа

ПОВІДОМЛЕННЯ

Оцим повідомляємо, що в середу, 15-го і четвер 16-го листопада відбудеться в Ню Йорку

СТУДІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ

призначена для студій сучасної суспільно-політичнної дійсности в Україні.

У програмі Конференції:

а) Проф. д-р Богдан Боцюрків: «Ідеологічна криза в СССР і Україна»

б) А. Заревівський і ред. Олег Штуль: «Сучасний суспільно- політичний стан в Україні»

в) Ярослав Гайвас: «Край і Еміграція»

г) Інж. Осип Зінкевич: «Боротьба з большевизмом по цей бік залізної заслони»

Дискусія над доповідями

Підсумки і закриття Студійної Конференції.

Студійна Конференція відбуватиметься в залі Церкви св. Володимира, ч. 160 Вест 82 вулиця в Ню Йорку. Початок о год. 9 вранці.

До участи в Студійній Конференції запрошуємо все членство ОДВУ і Братніх Організацій, як теж членство співзвучних нам українських суспільно-громадських націоналістичних організацій інших країн.

В суботу, 18 листопада, в цій же залі Української Православної Катедри св. Володимира буде

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

на яку запрошуємо поруч учасників Студійної Конференції і всіх членів ОДВУ, Братніх Організацій, як теж членів співзвучних нам українських суспільно-громадських націоналістичних організацій інших країн.

Початок зустрічі о год. 6-ій увечорі.

За Ценнтральну Управу ОДВУ:

Проф.д-р Богдан Гнатюк голова — **Д-р Роман Клюфас** секретар

СЕРДЕШНИЙ ПРИВІТ ДРУЗЯМ - УЧАСНИКАМ

СКВУ

М. Демянчук

ВЕЛИЧ 1-ГО ЛИСТОПАДА

1. Світова війна від самого свого початку в серпні-вересні 1914 аж до кінця 1917. згл. початку 1918. року, позначилася слідами знищення на Західних Українських Землях, зокрема у Галицькій Волості. Срахіття фронтових дій, перевалювалися в декотрих районах кілька разів в одну чи другу сторону фронту, лишаючи по собі згарища осель, руїни піль перекопаних стрілецькими ровами, не кажучи вже про злидні мешканців та їх жертви в забитих і поранених. Десятки тисяч населення відходили як біженці на захід та схід терену воєнних дій, десятки тисяч впали жертвою мадярської чи московської солдатески.. Майже повних чотири роки населення Галицької Волости несло на собі тягар воєнного лихоліття. А коли завдяки російській революції прийшло на цей клаптик української землі зглядне успокоєння, народ все таки жив в ненормальних воєнних обставинах. Правда, тодішня австрійська влада старалася влегшувати злидні населення, але нормалізувати обставин не було в неї сили.

За такої невтішної ситуації надійшов 1918. рік. Тягар війни пересунувся на центральні та східні українські землі, що в той час будували власну українську державу.

В той час поволи почали повертатися до Східньої Галичини кадри декотрих полків до своїх попередніх місцевостей із західніх країв Австро-угорщини, але більшість їх ще залишалася на «еміграції».

В такій незавидній ситуації прийшов на ЗУЗ день 19 жовтня 1918, день в котрому Українська Національна Рада видала свої постанови про утворення з українських земель, що були під австро-угорським пануванням, української держави, а там прийшов і день 1. листопада 1918. року . . .

Майстерно переведене перебрання влади в цілій майже Східній Галичині українськими військовими та цивільними чинниками, викликав подив та ентузіязм серед українського загалу, констернацію та ненависть серед шовіністичних поляків. Цього ризиковного кроку не побоявся Український Військовий Комісаріят у Львові зі сот. УСС Д. Вітовським у проводі, хоча він видів, як в цілому краю, а зокрема у Львові, тодішні наші військові сили були зовсім малі, невистачальні на опанування та вдержання столиці на дальшу мету. Інша справа, що іншого виходу не було для Українського Військового Комісаріяту. Адже було відомо, що в Кракові створилася дня 28. жовтня т. зв. Польська Ліквідаційна Комісія, що плянувала в дні 1. або 2. листопада приїхати до Львова та перебрати від намісника Галичини, графа Гуйна владу. Тому видно, що Український Центральний Військовий Комітет у Львові діяв під тиском обставин. Рахуючися з можливостями польського збройного спротиву, Військовий Комісаріят наказував Окружним Командам по більших галицьких містах, після перебрання влади, зайві військові сили прислати в його розпорядження до Львова. І можна догадуватися, коли б цей наказ Львова був виконаний своєчасно, ми могли б втримати Львів. Другою можливістю скріплення слабої військової обсади Львова був такий бажаний приїзд Легіону та інших нефронтових формацій УСС-ів, що перебували в той час на Буковині. На це підкріплення мусіло наше Начальне Командування у Львові найбільше полягати, бо УСС були загартованою в боях частиною, здисциплінованою, ідейно якнайкраще наснаженою та до безтями жертвенною й хороброю. Це було вже готове українське військо в противенстві до тих майбутніх формацій, що їх треба було на провінції творити з різних колишніх австрійських військових частин, або поодиноких кол. австр. вояків-українців. Правда, що при тодішньому піднеслому патріотичному настрою цілого населення краю можна було неодин технічний недолік вирівняти запалом, відданістю визвольній справі та патріотизмові, але все таки 1.400 стрільців та підстаршин і 60 старшин, що ними міг розпоряджати Центральний Військовий Комітет в дні 31. жовтня 1918. року це було таки рішучо за мало до обсади 200-тисячного міста з невідомою кількістю польських боївок, з невідомою поставою німецьких і мадярських військ, як про це пише у своїх спогадах св. п. тод. підх. УСС Дмитро Паліїв (ст. 36, III. том УГА). Та мимо так поганої ситуації ЦВК у Львові видав наказ до захоплення влади так частинам у Львові як і в цілому краю. Вороття вже не могло бути. Жереб кинено. І треба признати, що так ці малі військові з'єднання у Львові, як також в цілому краю українські патріоти у військовому мундурі і в цивільному, старші та молодь блискуче виконали наказ своєї військової команди. На протязі

двох днів весь край — за винятком Перемишля — був в українських руках без проливу крови.

На цьому місці таки щераз муситься підкреслити цей майже неймовірний факт, що наші таємні приготування до перебрання влади, які велися майже два тижні на очах поляків та жидів, а по військових частинах на очах вояків інших національностей, проходили так справді майстерно, що ніхто не запримічував їх. Роз'їзд наших кур'єрів зі Львова до менших осередків, а з них з черги до наших місточок та сіл проходив з такою законспірованістю, що не було ані одного випадку «всипи». Тут заслуга головно нашої ґімназійної та університетської молоді до теольоґів включно, в багатьох випадках наших дівчат. Якщоб ми могли мати спомини бодай одної десятої частини тих очайдушних кур'єрів — ми краще зрозуміли би вартість патріотичної молоді у переломових часах для нації. Ми можемо бути горді на нашу тодішню молодь.

Переворот, чи як його називає св. п. Д. Паліїв «Листопадова Революція», це без сумніву переломова подія в житті західньої вітки української нації. По майже 600-літньому пануванні чужих влад, по втраті майже всеї кол. провідної верстви з князів та бояр, що перейшли в чужий ворожий табор та працювали на шкоду власного народу, цей обезголовлений народ найшов у собі стільки відпорної сили, видав зпоміж себе нову, рідну провідну верству, загоїв свої вікові рани, випростував свій рабськи-похилений хребет, віднайшов себе та посягнув по своє Богом дане право самостійного національно-державного життя.. На перекір непригожим обставинам спричиненим довголітньою війною, тодішний наш найвищий військовий провід зробив правильне потягнення: повів народ до відзискання власної незалежної національної держави. По перебранні влади на місцях повинні були — як це вже вище згадано — місцеві військові команди зорганізувати лишні в себе частини та вислати їх негайно до Львова. На превеликий жаль так воно не сталося. Мабуть першою військовою частиною, що вже вночі з 2. на 3. листопада 1918 прибула до Львова була добірна частина зложена з ок. 60 підстаршин та стрільців з кол. старшинської школи XI. австр. чували в тому місяці свій «турнус». Цей відділ обсадив на наказ нашої Начальної Команди Корпусу в Камінці Струміловій, що саме закіндвірець та околицю Підзамче та боровся там весь час. З черги приїхав на Підзамче відділ бійців от. Долуда та півкурінь УСС під командою пор. Іваницького.

Треба було видіти завзяття та хоробрість нашого війська підчас львівських вуличних боїв!! А треба знати, що вуличні бої в незнаному для переважної частини наших селянських синів у військовій уніформі ставили куди більші та тяжчі вимоги як бої в чистому полі!! Тут приходилося зводити рукопашні бої за поодинокі будинки, а то й за поодинокі поверхи домів, за подвір'я та брами, що їх ворог знав до подробиць, а для нашого вояка вони були чужі... Та мимо того та горстка нашої залоги Львова, що боролася за свою столицю не лишень держалася бравурно, але й виривала ворогові його позиції. Не дурно в критичному для себе положенні, поляки просили перемир'я . . . Оповідання учасників-оборонців цитаделі, головної почти, Соймового будинку, казарм Фердинанда та інших наших опірних пунктів доказують переконливо, що за цей короткий час 3 тижнів наш вояк зумів знайти способи боротьби в місті. І якщоби на протязі того короткого часу провінція була спромоглася прислати до Львова бодай ще — на мою гадку — 3—5.000 вояків, ми були би Львів таки втримали. І так польські джерела говорять, що в день нашого відвороту зі Львова поляки в свою чергу приготовлялися до опущення столиці. А треба було видіти, про це оповідав мені св. п. хор. УСС Михайло Дуда, з яким огірченням, прямо з розпукою приймали наші стрільці до відома наказ Начальної Команди про залишення Львова. Декотрого з них треба було прямо тягнути зі стійки силою. Так розумів наш вояк обов'язок оборони столиці!

Всі ці вияви стійкости та хоробрости й самопосвяти нашого війська у Львові, а пізніше під Львовом та на інших відтинках фронту, як також самовідречена праця нашої молодої адміністраційної влади в цілому краю, є промовистим доказом на те, як Чин 1. Листопада 1918. року захопив загал західних українців своєю величчю, як він основно змінив і то в короткому часі їхню ментальність, як виявом своєї національної спаяности при будові молодої держави поставив цю малу вітку великого українського народу в ряди державних народів, що свідомі свого права на незалежність вміють її боронити.

І дарма, що ми програли війну не лишень з Польщею, але і з її західньо-европейськими союзниками. Раз засвічений в українському Львові смолоскип волі, піднятий стяг боротьби за власну українську Народню Республіку окроплений кров'ю тисячів найкращих синів-борців за Неї, золоте сяйво що спливало із львівсько-

го ратуша замаяного українським прапором на цілу Галицьку Волость, все те Велич 1. Листопада 1918. року.

Може хтось з покоління учасників 1. Листопадового Чину, а вже напевно молодше покоління, у близькій майбутності нав'яже нитку історичної тяглости і задивлене у Велич 1. Листопада піде слідами його творців та учасників докінчити їхнє недовершене діло і навчене гірким досвідом батьків та дідів, окрилене невмірущою славою Листопадових Героїв підніме боротьбу з новим окупантом та покінчить її тим разом побідою і у Вільному Львові вільними устами пригадає та прославить Велич 1. Листопада 1918. року на вічні віки, «од рода в род».

Ніна Гуз

22 ЛИСТОПАДА

У степу, неозорім, як небо,
Де задумались в сонці жита,
І де вітер ячить, наче лебідь,
Є могила незнана, проста —
Ми прийдемо туди колинебудь,
Щоб покласти вінок край хреста . . .

Там не буде гучного параду,
Тільки серце розкриє свій цвіт,
І з небесного білого саду
Пелюстки упадуть, як привіт, —
Ми прийдем на кінець Листопаду
В день, що став нам, як зоряний міт.

Іван Розгін

ОЛЕКСАНДЕР ГРАНОВСЬКИЙ

(Біобібліографічний нарис з нагоди 80-ліття).

«З переживань минулих літ
Свої думки, закуті в ритм і рими,-
Давно зів'ялий серця квіт -
Зібрав, з'єднав, - і гострий біль із ними.
Най йдуть у непривітний світ».
(Думи. «Гимни сонцю». 1951.)

Олександер Грановський, світової слави американський вчений-ентомолог, український громадський і політичний діяч, поет а понад усе людина і віруючий християнин. Про його громадську і політичну діяльність — написано низку цікавих нарисів, про його наукові праці — прихильнні рецензії чи відгуки, навіть про його поетичні твори, що вийшли у світ порівняно не давно — є уже низка прихильних рецензій. Тому у свойому нарисі ми обмежуємося лише своїми думками, своїми враженнями, висловленням деяких порівнювань із раніше написаним.

Найперше — про життєпис О. Грановського.

Народився 4-го листопада 1887 року в Бережцях на Волині. Середню освіту здобув в Білокриницькій сільсько - господарській школі, яка пізніше стала вищою лісничою школою. Вищу почав в Київському Комерційному Інституті ім. Довнар-Запольського, а завершував в Сор-

бонськім університеті в Парижі і Агрономічному Інституті в Форт Коллінс, Колорадо. Наукові ступені здобув: Бакалавра в Агрономічному Інституті Колорадо в 1918 році; Магістра наук в Університеті Вісконсін в 1923 р.; Доктора філософічних наук в тому ж університеті в 1925 р. Почесного доктора наук уділено в УТГІ в 1949 р. в Европі, а УВУ в 1958 році надав йому почесного доктора гуманітарних наук.

Юнаком, на Волині, почав брати активну участь в громадському і політичному життю, пізніше в Києві, де друкував перші свої літературні праці в таких журналах як «Рідний край», «Українська хата», «Рада», «Село» та інші. В Києві 1910 р. вийшла друко перша збірка поезій О. Грановського. Отже, можна твердити, що з молодих літ він був національно і політично свідомим українцем.

З політичних мотивів мусів еміґрувати в 1913 році до ЗДА. Переборовши перші еміґрантські труднощі, О. Грановський почав «здобувати» американський світ, формальною освітою. Закінчивши Агрономічнич каледж у Форт Коллінс, почав учителювати і працювати науково. Під час першої світової війни зголосився добровольцем до американської армії перебував на французько-німецькому фронті. Після того студіював в Сорбонському університеті.

Вже від1917 року він стає до наукової та педагогічної праці, а саме:
1) 1917-1918 — асистеннтом при Агрономічній Дослідчій Станції штату Колорадо, 2) 1919-1922 — учителем біології в американських гімназіях, 3) 1922-1926 — інструктором прикладної ентомології в Університеті Вісконсін, 4) 1926-1930 — професором ентомології та економічної зоології в Університеті Висконсин, 5) від 1930 року професором ентомології і економічної зоології в Університеті Міннессота. В цьому університеті, від 1935 по 1948 рік займав посаду Директора Лісної та Біологічної Станції університету. В 1956 році вийшов на емеритуру, не перестаючи працювати в науково-дослідчій ділянці свого фаху. В маю місяці 1956 року, дирекція і колектив Міннесотнького університету випустили спеціяльний «Інформативний листок» присвячений проф. О. Грановському, в якому подано похвалу його праці, подяку за минулу працю, згадано про його майбутню науково-дослідчу працю над вивченням біології попелець Міннесоти та сумежних стейтів. Ця офіційна інформація починається такими словами: «Наш університетський ентомолог, роджений в Україні, професор д-р О. Грановський, що має багато національних «першенств» з ділянки біології і боротьби з інсектами — відходить з 3о червня на емеритуру. Він є членом Університету з 1930 року, народився в Бережцях в Україні, в родині сільського інтелігента, прибув до ЗДА в 1913 році, на 25 році свого життя, без знання англійської мови, але з бажанням учитися у вільній країні. На початку 18 місяців працював і учився англійської мови в Чікаго, а пізніше вступив до Агрономічного Каледжу у Форт Коллінс в Колорадо...»

Професор д-р О. Грановський живе досі в Ст. Паул, в Міннесоті, маючи родину з 3-х синів і 2-х доньок, втішається добрим здоров'ям, пошаною американського і українського суспільства як активний політичний, громадський, церковний і науковий діяч.

Громадська і політична діяльність О. Грановського.

Професор О. Грановський належить до особливої категорії людей, які у своїй діяльності поєднують низку високих духових якостей, і в такій мірі, що важко при оцінці дати перевагу будь якій з них. Вчений, громадський діяч і поет. Сьогодні, коли відзначаємо його 80-ліття — не можемо з певністю сказати, якій він з тих ділянок більше присвятив уваги, і в якій він більше виявив себе. На наш погляд він найбільше приділив уваги науці, а можливо, інші дослідники скажуть, що громадсько--політичній діяльності, а ще інші будуть доводити, що поетичній, особливо, як будуть видруковані всі його поетичні твори (збірки).

Проте, щоб наш нарис не був однобокий, ми мусимо переглянути всі ділянки чинности проф. О. Грановського, навіть громадську і політичну, хоч в ній ми мало досвідчені.

Про політичну і громадську діяльність професора Грановського найбільше написано, при всяких нагодах - ювілеях, подіях, річницях, навіть академіях. Проте, досі видруковані праці не дають повної картини здобутків на цьому полі, бо як ми уже згадували — вони принагідні, написані відповідно до вимог подій чи випадків, та редакції журналів чи газет. Ми маємо певні відомості, що деякі науковці (проф. Ю. Пундик, проф. М. Бойків, Ю Миколин та інші мають на меті) написати і видрукувати більші праці, присвячені іменно цій ділянці чинности проф. О. Грановського.

Ми у свойому нарисі також мусимо дещо сказати про громадську працю О. Грановського, бо обминувши її, наш нарис не бувби повний.

Найперше нагадуємо, що проф. О. Грановський прибув до ЗДА свідомим національно і політично українцем. Друге, що майже від самого початку — потрапивши у середні, а пізніше у вищі кола американського суспільства — мав можливість «практично» застосувати чи реалізувати свої політичні переконання і свій набутий з часом в ЗДА досвід політичної чинности.

Всю його громадсько-політичну діяльність можна узагальнити у двох точках чи тезах: 1) освідомлення американців в українській справі і 2) боротьба за визволенння України. Само собою зрозуміло, що реалізація тих завдань відбувалася в різних періодах розвитку самого американського громадянства, та при різних умовах стану української громади в ЗДА. На протязі 54 літнього перебування його в ЗДА — він не тільки провадив щоденну муравлину працю, «просвіщав - українізував» своїх сусідів, співробітників, керівників навіть студентів, але приходилося плянувати, очолювати великі, всеамериканські акції в українській справі. Наприклад під час визвольної боротьби в Україні, був він у складі різних делеґацій до Білого дому, щоб «зрушити з мертвої точки українське питання». Хоч і невдалося тоді нічого осягнути, бо Вашингтон, як і сьогодні, мав свою політику, щодо повоєнної Росії. Проте, ця акція мала деякі позитивні вислідн, бо освідомлювала політичних чинників, що крім офіційної американської політики — є в ЗДА американці, що таку політику не тільки не схвалюють, а й доводять що вона згубна для світу в тому і для Америки. Крім того, з кожним роком, поширювалися і закріплювалися зв'язки з впливовими особами і відкривалися досі зачинені двері для українців в Державному Департаменті ЗДА. Брав він також участь в акції українців на форумі ООН у Сан Франціско в 1945 році. Не можна собі уявляти цих і інших подібних акцій як почесне і пасивне членство відомого американського вченого, мовляв, відвідав і на тому кінець. Ні, за кожною акцією так перед нею, як і після неї, була тяжка праця, узгіднення, писання, друкування, висилання цих друків тощо. Досить сказати, що у зв'язку з такою чинністю проф. О. Грановського в ЗДА він написав і видрукував англійською мовою низку статтей, памфлетів, нарисів, історичних довідок, що часто сягали розмірів солідних книжок. Наприклад відомі його праці «Проблема Незалежности України» (1940), «Україна — побойовище за волю» (1944), «Необхідність вільної України для тривкого миру» (1945), «На шляху до державности» (1965). Це політичні трактати, а про меморандуми — навіть не маємо можливості їх тут перечислити, хіба сказати, що виготовив він їх більше півсотні... Доповідів та рефератів на політичні теми — виголосив проф. О. Грановський ще більше, як виготовив мемерандумів. Навіть оце недавно, тобто, цього року, на святочній Академії 22 січня у Філядельфії — виголосив цікаву доповідь на тему «В пошані визволення і соборности».

Щоб відповісти на можливий запит, «Які ж наслідки праці проф. О. Грановського на громадсько-політичному полю ЗДА?» подаємо деякі факти. Очолює відому громадську організацію — «Організацію Державного Відродження України» від 1935 року, раніше як діючий і тепер як почесний голова. Довший час член управ найвищих організації ЗДА, як УКК, УНС, та інших. До громадської праці треба зарахувати його активну участь в організації переселення новітніх еміґрантів з України. Почав він цю акцію з того, що бувши уже в основному знайомий з проблемою в цілому, він в 1949 році, на свої кошта приїхав до Европи для конкретного здійснення переселення.

Автор цих рядків працював тоді в ЗУАДК, адміністративним асистентом і голови ЗУАДК мецената Романа Смука. З такої позиції брав участь у всіх задумах шановного гостя з ЗДА. Перш за все, ми домовилися, що проф. О. Грановський у найбільших скупченях еміґрації — виголосить доповіді на тему «Що чекає еміґранта-українця в Америці?». Ці доповіді були першими реальними порадами, та попередженнями, про нові умови і життя і праці. Він, як сам мавши досвід - попереджав, про не досить рожеві надії особливо на перших порах, а згодом все мовляв буде залежати від «особистих якостей еміґранта». Молодих, живих, здібних, працьовитих — чекає добре майбутнє, всіх інших, в залежності від обставин... проте, в Америці ніхто не голодуватиме.

Другим актом професора О. Грановського в ЗУАДК було погодження і оформлення на його ім'я, або інших поданих ним осіб 53 родин, список, яких він привіз із собою. Були там мистці, медичні і ветенарийні лікарі, вчені, священики, робітники, селяни, навіть хористи з української православної Церкви в Мюнхені. Само собою зрозуміло, що співробітники ЗУАДК негайно взялися оформляти ці родини, а при то-

му, ще «підкинули» йому кілька родин, що були пов'язані з тими, за якими він сам приїхав. Разом понад 200 осіб «забрав» професор О. Грановський до свого міста. Пізніше треба було їх зустрічати і приймати у власній хаті... перетримувати якійсь час поки не влаштовувалися на власну господарку... Нам не відомо, як справлялася родина Грановського із своїми гостями, і чи всі були задоволені з гостини його, і чи всі ним спроваджені родини знаходяться в місті його перебування, та чи хоч вітають його з Великоднем і Різдвом. Натомістьь знаємо напевне, що від групи новоприбулих еміґрантів в 1952 році, він одержав по мистецьки викснану «Грамоту Подяки», а місцевий «Інренаціональний Інститут» в 1966 році нагородив професора О. Грановського «Державним Американським прапором» та відповідним листом-подяки за громадську працю. Ці реліквії, та багато інших, зокрема мистецьких картин від спроваджених ним мистців — знаходяться на відповідних місцях його хати. «Там де є місце в серці — там знайдеться місце в хаті» казав тоді проф. О. Грановський при обміркуванню подробиць переселення. Пізніше, ми довідалися, що він заставив всіх членів своєї родини — підписувати «Афідавіти» на окремі родини, і оплачувати потрібні витрати на цю ціль. Дочка його Сандра, бувши студенткою, мила десь посуд щоб «заробити» потрібні гроші, на які спровадила одну особу на своє ім'я... Цією особою виявилася д-р С. Парфанович.

В 1965 році, професор О. Грановський започаткував і тепер очолює нове і величне діло, яке ніби завершує його переселенчу акцію. Маємо на увазі організацію при Міннесотському Університеті спеціяльної еміґрантської «Бібліотеки-Архіву», що тепер уже став «Всеамериканським Еміґрантським Науковим Ценнтром». Основою цього наукового Центру стали власна бібліотека і власний архів ініціятора, а тепер уже збогачений новими пожертвами, в тому бібліотекою і архівом проф. Є. Онацького та інших, що або зголосилися на участь, або уже реалізують обіцянку. При цьому Центрі — уже приділено спеціяльний стипендіяльний фонд, для кількох наукових працівників, що виконуватимуть дисертації на теми вивчення іміґрації до ЗДА.

Справді, геніяльний задум, нерукотворний пам'ятник ініціятору.

Такий підсумок, в найкоротших рисах, громадської і політичної праці проф. О. Грановського.

Наукові праці проф. О. Грановського.

Для оцінки наукової діяльности, чи наукового дорібку всякого вченого, в тому і професора О. Грановського, існують декілька критерій, які можна зформулювати так: в якій ділянці працював, що осягнув, скільки праць видрукував, питома вага виконаних праць і видрукованих праць. Це так би мовити загально прийнятий підхід до оцінки вченого. Але для більш докладної аналізи і праці наслідків дослідів — мусять бути ще додаткові критерії, як наприклад, в яких наукових установах працював, в яких періодичних органах друкувався, в якій мірі увійшов в історію своєї науки, якого значення наукові праці, чи лише льокальні, національні, чи також міжнародні. Кожний науковець належить до наукових об'єднань, отже, чи лише до льокальних, гльобальних, чи й міжнародніх.

З такими критеріями ми підходимо до оцінки наукової спадщини і наукової діяльности. професора О. Грановського.

Спочатку трохи історії. Як відомо, що прибув він до ЗДА в 1913 році. В 1917 році офіційно почав працювати асистентом при дослідчі станції штату Колорадо, отже, рівно 50 років тому, став він на науковий шлях, яким йде до сьогодні. Проте, то був лише початок наукової діяльности, а наступні дати як здобуття першого наукового ступня магістра наук в 1923, і найвищого наукового ступня доктора філософії в 1925 році, треба вважати як закріплення» на науковій позиції, бо лише після того йому відкрилися двері до університету, як повноправному вченому. Тому, треба вважати професора Грановського українським піонером в американській науці, бо він перший з українців став повноправним професором університету в ЗДА, а пізніше й знаменитим вченим.

За загальним фахом професор О. Грановський, зоолог, природник-біолог-ентомолог, тобто, вчений з «комахознавства», бо ентомологія —наука про комахи. Тут варто підкреслити, що в цій ділянці він працював увесь час, і працює тепер.

Аналізуючи його праці, треба сказати, що він працював в таких ділянках: 1) Біології і екології інсектів: «Загально-біологічні проблеми ентомології; Екологія паразитизму і фітопатології». В економічних проблемах ентомології - «Ефективність від ентомологічних заходів». В соціяльних поблемах ентомології: «Кооперуван-

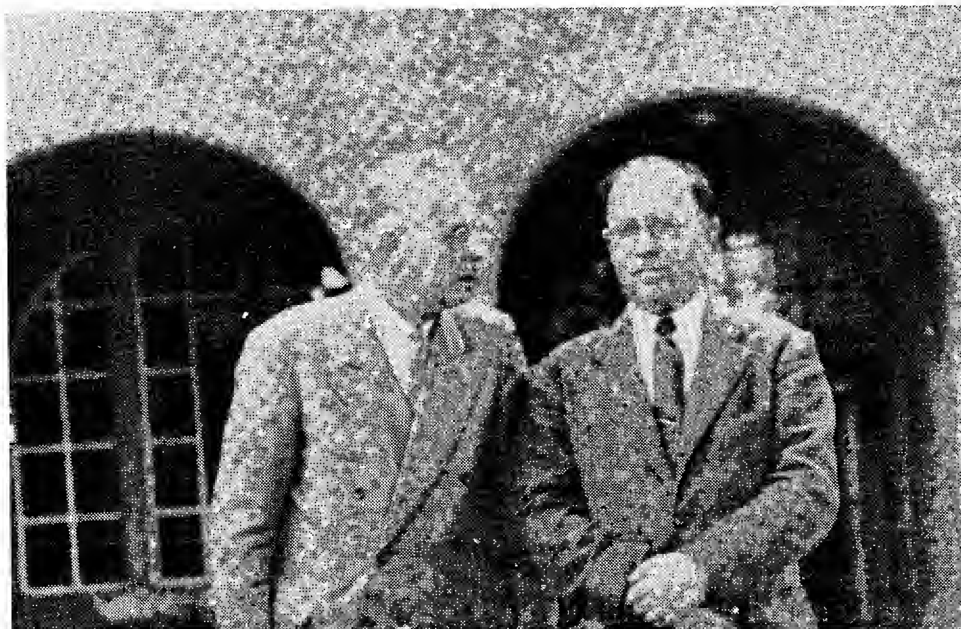
ня при переведені ентомологічних заходів»; «Роля Держави як чинника, що сприяє ентомологічним міроприємствам». В нових методах і засобах для боротьби з інсектами.

Праці над конкретними проблемами ентомології можна назвати такі: «Економічні втрати і ефективність від ліквідації окремих випадків захворювань», «Біологія окремих інсектів — Цикл розмноження, морфологія, фізіологія, клясифікація, опис нових видів», «Методи для поборювання тих чи інших паразитів».

На таких дві групи ми ділимо всі фахові праства, історії народного господарства, суспільнознавства.

Об'єктами його вивчення були такі культури та їх паразити: Картопля, капуста, помідори, цибуля, огірки, редька і редиска, яблука, вишні, виноград, малина, тютюн, низка зернових культур. На цих рослинах він вивчав такі паразити: віруси, саранчу, листяні блохи, гусінь, борознюки, попелицю.

Узагальнюючи все здобуте професором Грановським треба сказати, що найбільше присвятив він часу і праці вивченню попелець. Описав

Проф. д-р О. Грановський і проф. Ів. Розгін під час відвідин в Европі, Мюнхен 1948 року

ці професора О. Грановського. Щодо кількости фахових праць — то в його індексі значиться більше 100 друкованих ентомологічних наукових публікацій. Місце і завдання журналу не дозволяють на них більш докладно зупинятися, а про наукове значення буде сказано пізніше.

Крім фахових наукових праць, О. Грановський опублікував, тобто науково підготовив і написав, низку праць з суспільнознавства, економіки і організації народного господарства чи його галузей, Історія і організація окремих дослідних станцій у Вісконсін і Міннесоті.

Про політичні трактати ми уже згадували, в попереднім розділі нашого нарису. Отже, досі виконано і опубліковано Вш. Ювілятом більше пів сотні наукових праць, які відносяться до різних ділянок біології, зоології, ентомології, економіки, організації народнього господар-

численні нові види та роди, зібрав колекцію припаратів цих паразитів, що складаються з 30.000 примірників, які не просто музейна колекція, а всі вони описані, клясифіковані, з відповідними літературними джерелами. Дуже цікаві праці його з біоекології та засобів боротьби із сараною. Шкідникам садівництва — присвячено 9 наукових праць, серед них є праці присвячені застосуванню авіяції в боротьбі з паразитами лісів, садів, та різних культурних рослин.

За великий вклад в ентомологічну науку, професор Грановський був гонорований членством різних наукових товариств, а найголовніше, в його честь названо його іменим три попелиці: **Drepanaphis Granovskyj — Knowlton and Smith, Calaphis Granovskyj — Palmer,**

Myzocallis Granovskyj, Boudreau and Tissot.

Про свої праці професор Грановський доповідав на міжнародніх конгресах ентомологів, краєвих з'їздах ентомологів та з'їздах наукових Об'єднань ЗДА, на університетських зібраннях тощо. Відповідно до того і друкувалися його праці в збірниках Міжнародніх Конгресів, Збірниках праць наукових академій, Наукових Бюлетенях дослідних станцій (Вісконсин, Міннесота), Наукових збірниках університетів або окремих університетських служб, а найбільше в таких фахових журналах:

Journal of Entomology, Journal of Phytopathology, Journal of Forestry, Science, Harticulturist, Bulletin of Amer. Ecolog. Sociaty, America Potato Journal, Minnesota Libraries, Proceeding Entomol. Soc. Washington, Annal. Soc. Amer. та інші.

Професор О. Грановський є дійсним членом 4-ох Академій Наук — Міжнародної Вільної Академії Наук у Франції, УВАН, Академій Наук Вісконсин і Академій Міннесоти. Крім того, він є членом 9-ти Наукових товариств, шістьох гонорових американських товариств (доживотно) тощо. Для ілюстрацію подаємо назви деяких товариств, членом яких є він: Американська асоціяція для поступу науки, Американське Т-во ентомологів, Американська асоціяція прикладної ентомології, Вашінгтонське т-во ентомологів, Канадійське т-во ентомологів, Американське т-во фітопатологів, Американське т-во для дослідів картоплі, Наукове т-во ім. Т. Шевченка та інші.

В ЗДА існує ще інша форма вшанування своїх вчених та великих громадських діячів за їхні заслуги. Від довшого часу існує так звана «Книга мужів науки» і «Індекс авторитетів». В них вписано ім'я проф. Грановського, в першій від 1926 року, а в другій від 1942 року. «Хто є Хто в Америці» за 1950-51 р. в 26-му томі на 1043 стор. подане ім'я Ол. Грановського як одного з визначних учених в Америці. А за роки 1963-64 в 8-му томі «Хто є Хто в Середньо-Західних Стейтах» на сторінці 342 дається довший перелік його досягнень. В 1958 році, коли стейт Міннесота обходив своє стейтове століття і відзначував по одній людині з кожної національности, то д-ра Грановського визнано як визначного громадянина стейту, який походить з українського роду і живе в Міннесоті. По виході на емеритуру, Найвища Національна Наукова Фундація в ЗДА, приділила йому на чотири роки поважні фонди для наукової праці у ділянці дослідів біології попелиць. Цього року в квітні 1967 р. Академія Наук Міннесоти винагородила його мистецьки виробленою відзнакою з признанням за видатні прислуги науці. До цього року за все існування Міннесотської Академії Наук було видано таких нагород лише шість, а Грановському першому не родженому в Америці. Фармері стейту Міннесоти кількакратно наділяли проф. Грановського почесними відзначеннями за його допомогу в боротьбі з комахами, шкідниками господарських культур.

Цікаво теж зазначити, що всім нам відомий учений проф. В. Кубійович, вислухавши цікаву лекцію проф. Грановського про попелиці, сказав- «Ви не тільки учений, Ви надхнений поет в своїй науці». Це можна взяти за найвище признання.

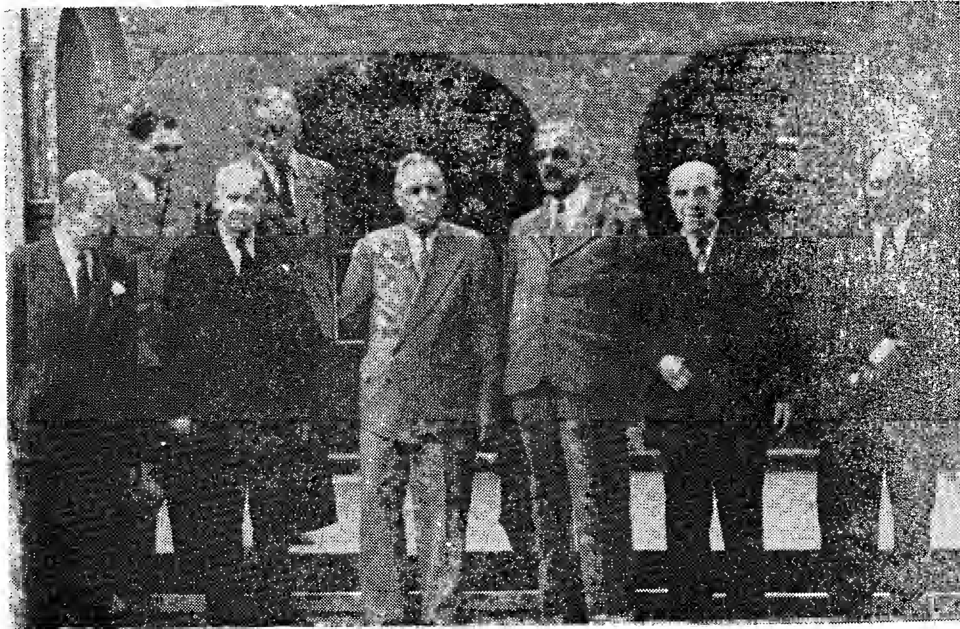
Можливо, що ми не все охопили у свойому нарисі, в тому і не всі справді існуючі «гонорові книги», чи товариства ЗДА, нехай це буде докором кому слід, що досі ми не маємо більшої біографічної праці про життя і громадську та наукову діяльність заслуженого сеньйора на громадському і науковому полі, проф. О. Грановського.

Поетична творчість проф. О. Грановського

В Нових Днях, за липень-серпень 1965 року була видрукована цікава рецензія, а може точніше сказати — літературна розвідка на тему «Природа і поет». В ній автор дуже прихильно оцінив двох наших сучасних поетів, професора Грановського і д-ра М. Мандрики. Зацікавлених цією темою ми відсилаємо до згаданого літературного джерела, а в свойому нарисі ми говоритимемо лише як читач поезії проф. Грановського і любитель української поезії взагалі. Тому, що ми не літературознавець, обмежуємося лише одним аспектом перегляду поезії О. Грановського, а саме — мотивами природи в його поетичній творчости.

Напевно немає ні одного поета, ні одного письменника в світі, щоб в якійсь мірі не використовував окремих явищ природи як мотивів у своїй поетичній творчості. З українських поетів і письменників — буквально всі, лише в різній кількости і якости, черпали і надхнення і мотиви з цього невичерпаного джерела. Шевченко, Франко, Леся Українка, Олесь, Коцюбинський та інші. Леся Українка своєю «Лісовою Піснею», а Коцюбинський «Тінями забутих предків» створили вікопомні літературні шедеври, які будуть вічними літературними пам'ятниками для їх авторів. Професор Грановський пішов слідами славних традицій українських поетів, надхненно оспівує у своїх поетичних творах різні прояви свого оточення, а тому чи не найбільше у нього мотивів з природи. От, хоча б взяти одні назви з останньої VII збірки «Сни

зруйнованого замку», в першій частині, що має назву «Срібна наморозь» знаходимо такі поезії що мають назви тем взятих з природи: «У пізню осінь», «Пташиний гимн», «Кінець листопада», «Сніжинка», «Студень», «Сміються сніжинки», «Сніг у лісі», «Сніговиця», «Фантастичні квіти», «Завірюха», «Зима», «Заметіль», «Закони природи» та інші. Другий розділ присвячений морю, ма єназву «Наше море». Автор зробив спробу оспівати українське море. Крім окремих віршів присвячених Криму «В Криму» та «Шпиль на Кримському побережжі» всі інші присвячені окремим явищам, в тому природним обріям пов'язаним з морем, і до певної міри Дніпрові. «Хвилі», «Плеще море», «Гойдаються човни», «Під час бурі», «По Дніпрі у море», «Навантажені йдуть кораблі», «На березі моря» та інші. Такі і подібні назви поетичних творів знаходимо у всіх збірках поета «Гимни Сонцю», «Іскри віри», «Осінні узори» та в інших віршованих працях, що час від часу появляються на сторінках наших видань. Рецензент творів О. Грановського п. Вадим Сварог так пояснює цілком вірно це явище: «Є люди, які вміють бачити красу, мимо якої байдуже проходять інші. Ці люди наділені особливою душевною властивістю. Вони — поети не тільки тоді, коли пишуть вірші. У збірках поезій Ол. Грановського, у кожному вірші, ми можемо бачити цю вічно свіжу здібність поета раз-у-раз зупинятися в подиві й зворушенні перед тими чарами, що їх діє природа, що не знівечена людськими руками. Так, у збірці, продовжує далі Сварог, що називається «Гимни сонцю», вірші носять такі промовисті назви: «Одна краплина», «Війнув вітерець», «Вічне світло», «Сяйво», «Світло і тіні», «Дощ», «Ніч і ранок» і так далі. У цих віршах автор в буденних для нас явищах, вбачає святе таїнство, чародіяння. У кожному з них він вбачає щось хвилююче, надихаюче цілим роєм емоцій і думок». Приблизно такої думки і інші рецензенти, що мовляв Ол. Неприцький-Грановський як талановитий поет, крім соціяльних мотивів використовує дуже вдало і мотиви природи. Ми цілком з тим погоджуємося, але звертаємо увагу і ще на одне суттєве явище, а саме, що Ол. Грановський за фахом природник-біолог високої кваліфікації. Сьогодні він вважається найвизначнішим природником — ентомологом Америки і навіть цілого світу у свойому вужчому фахові. Отже, цікаво прослідити, чи він як поет і природник, використовує лише зовнішні прояви, так звані «пейзажні мотиви», чи сягає глибших таємниць природи, макрокосмосу тощо. Та ж бо наприклад і сонце, і земля є планетами всесвіту, а рослинний і тваринний світи творять свої природні «суспільства», так звані «фітоценози» і «зооценози», або загально ка-

З ліва на право: Проф. М. Зайцев, проф. П. Курінний, проф. Б. Іваницький, проф. Хадзинський, проф. О. Грановський, проф. І. Мірчук, директор ЗУАДК мецен. Роман Смук, проф. Ів. Розгін. 1948 р. в Мюнхені.

жучи «біоценози». Кожний чагарник, ліс, лука — це своєрідні суспільства рослин чи дерев, які живуть своїми законами. Так само і паразитизм (рослин), якому служить все своє життя проф. О. Грановський — також дуже цікаве явище, і воно має свої добре вивчені закони.

Так само і фізіологічні явища в рослинах і тваринах (навіть комахах) важливі і цікаві. Співи птахів, запахи рослин — тож живі атрибути всякого «краєвиду», бо пейсаж не є мертвим, а живодіючим, животворчим. Одного разу ми мали розмову з проф. Грановським як поетом на тему мотивів природи в його поезіях. В листі з 24 березня 1967 року він відповів на моє запитання так: «Знаю Ваше тепле серце до моєї поезії, особливо до її природничих мотивів. Хоч мою поезію можна поділити на кілька категорій, нема де правди діти, моє глибоке відчуття краси природи себе зраджує, бо я дійсно люблю природу, як храм всесильного життя. Природа мене освіжує і дає глибоке надхнення своїми творчими законами. В ній я бачу вічного Бога і джерело знаної і ще не проявленої мудрости. Тому й спостерігаючи її всякі прояви, я часто почуваю себе як в Храмі Природи — в Храмі Божім. Може хтось подумати, що я богохульних, а я почуваюся як глибоко віруюча людина, бо в природі я відчуваю всі Божі закони і всі тайни життя. А може я інстинктовно черпаю з джерел наших пращурів істотну пошану до природи пантиїстичного подиву! і мені здається, що майбутня віра людини повинна ближче навернутися до природи і творити пантеїстичні риси Християнства, якусь модерну Нео-Пантеїстичну віру Християнства, щоб природою і її красою облагороднити модерну людину і наблизити її до Бога через хащі релігійних непорозумінь...». Як бачимо, у випадково висловленому «вірую» про відношення автора до природи в цілому та окремих проявів її — Ол. Грановський бачить, відчуває, і висловлює в поетичній формі не тільки зовнішні прояви, а й істотний зміст явищ природи.

Можна говорити про універсальність мотивів природи в поезіях О. Грановського так, як про крайне суб'єктивне самоутотожнювання поета як людини з силами і явищами природи, бо він як природник добре розуміє місце своє людини в системі природи ,як і про природничу лірику, що виявляється в алегоріях, символах, порівняннях, у яких природа являється джерелом моральних та емоційних візій. Згадуваний В. Сварог каже, що «Основною характеристикою творчости Неприцького-Грановського є свіжість і безпосередність його емоцій та вічно юний інтерес до того, що відбувається навколо людини. Почуття спорідненности людини з стихійною природою тісно в'яже поета з традиційними для української поезії сприйняттями природи».

В природничих мотивах Ол. Грановського є ще один дуже важливий вияв — патріотизму, ностальгії, істеризму «українства». Окремі поезії присвячені Дніпрові, Криму, українському морю, Волині-матері тощо. Навіть у поезіях присвячених Канаді і Америці — він порівнюючи, часто бачить краєвиди України:

Не раз в цій благодатній чужині,
Де воля враз з добробутом живе,
Мій рідний край ввижається мені —
Й журба у грудях спокій рве...
І бачу я по рідній борозні
Там лихо править, бурею реве
Біднікоть пишні села у борні,
І чую — брат на поміч нас зове!
(В цій благодатній стороні).

В цьому вірші більш переважають соціяльні мотиви Америки і України, прикрашені краєвидом (Біднікоть пишні села у борні).

Багато поезій присвячені окремим регіональним краєвидам України. Наприклад в поезії «Кучерявий лісостеп» автор порівнює сучасний краєвид з історичними подіями:

... Люблю наш кучерявий лісостеп!
Люблю красу його найбільше в бурю...
Люблю розбуджений вітрами шум,
І вологість грозового повітря...
О, земле спрагла, силу неба пий!
Вином життя до схочу напивайся...
Мій степ зерном ядерним наливайся,
І ворога могутністю побий!
Не раз, було, червоного вина
Напилася з козацьких жил і поту.
Їх час змінив у барви, в позолоту
Родючих нив країно чарівна!

Замилування зовнішною красою природи, спогади з минулих літ, викликають у поета образи рідної Волині і її краєвиди.

Стою на скелі Авратинських гір,
А схилом вниз біжать, шумлять смереки...
До синіх обріїв увесь простір —
Це пишні села, близькі і далекі.
Поля, левади, кучері дібров.
Між ними суне шлях, малі доріжки
Звиваються кудись...
О, як би знов
В той ліс піти... Збирати сироїжки...
Повітря рідного грудьми вдихнуть,
Здобути сили подихом Волині...

(Стою на скелі)

Космологічні мотиви в поетичних творах О.

Грановського повторюються в окремих образах, епітетах, складніших асоціяціях думок або навіть філософічних узагальненнях. Наприклад, в поезії «Сила сонця» автор кількома образними порівнаннями — зобразив ролю і значення сонця і для землі і для Космосу.

Лише маленька кількість променів до нас
На землю долітає,
Але приносить творчу силу в кожен час
Природніх чуд, вітає.
Усе зелене царство нашої землі,
Матерію міняє...
У безвісті промінням сонце шле життя,
Освітлює плянети,
І зорі сяйвом мерехтять, вогонь буття
Народжується в нетрях...
Віками накопичується досить сил,
Вугілля і оливи,
В шарах землі, у покладах камінних брил —
Нові творяться дива...

У вірші «У зоряну ніч» поет пригадує місце людини в природі в таких образних порівнання :.

З яких низів ви не прийшли б
І до яких вершин не засягнули, —
Вдивляючись в небесну глиб
Ви велич нерозгадану відчули.
В просторах зір горять світи,
В містеріях серпанками повиті,
Крилатий розмах віднайти
Летить в уявах — правду щоб зловити.
Безмежність величі небес
Не можна й думкою нараз обняти,
Світів незнаних... Як не подивляти?!
Прозора півночі пора
Розбуджує в душі глибоку віру, —
Що переможністю добра
Земля поборе чорне зло, зневіру!

Краєвиди і пори року теж викликаю у поета то сум, то жаль, то молитовний настрій.

Повітря, мов чари!
Приємно у літі!
Над хмарами хмари
Блукають по світі...
В городі, та в полі —
Скрізь квіти та квіти...
Щасливі на волі
Замурзані діти...

(Літом).

Або ще краще «В липневу ніч».

Липнева ніч вдяглась у темні ризи
І зорями гаптує темний оксамит.
Царить велична тиша і в небі кожна мить
в намисто мерехтливо перли низе.
Не шелесне найменший лист. Ні звука!
І раптом край села загавка храпливий пес,
Але ніщо не зрошить величі небес,
Лише від пахощів — біль серцю, мука...

Мало песимізму у віршах Ол. Грановського, якщо й зустрічаються, то поет неодмінно знаходить собі втіху у глибокій вірі в Бога, в його піклуваннях, в його Божу правду.

У суботній вечір дзвони задзвонили,
Свято у неділю людям зголосили.
Серце в грудях дзвонів голосно забилось
І луною в далеч покотилось...
Срібна мова дзвонів лине над житами,
Урочистість тиха в селах над хатами,
І святочний настрій, щирий і оновний,
Родить свіжі думи, спокій молитовний.
Тиша релігійна. Захід грає. Сонце
Кидає проміння і блакить віконця.
Золоті цілунки шле хрестами дзвіниці,
Доки десь не зникне в полум'ї зірниці.

(Вечірні дзвони) .

Зовнішня краса природи, таємничість містерій у природніх явищах, гостре відчуття часу і місця подій все це не вичерпує повного переліку тем в поезіях поета Ол. Грановського. Філософські міркування, релігійні медитації, патріотизм та вияви ностальгії все, що переживав втор — знайшло вияв у ритмі та римі, та добірною мовою оформлених в поезіях молодого духом автор Ол. Грановського. Не знаю чому, але його вірші для мене не раз були правдивою насолодою, та ліком для заспокоєння душі, для рівноваги духа.

Використані джерела

1. Зайцев Д. — Професор О. Грановський, Реферат про наукову діяльність для Математично-природничо-медичної Секції НТШ, серпень 1949.

2. В. П. Професор О. Грановський відвідав УВАН. Українські Вісті, 1948.

3. Bulletin of Institute Agricaltural, University of Minnesota. Entomologist Granovsky Retires University Staff. May - 1956.

4. Ів. Розгін — Наукові праці і наукова діяльність проф. О. Грановського. Доповідь на науковому зібранню Біологічної Секції УВАН в Детройті. Грудень, 1957.

5. Ів. Розгін — Мотиви природи в поетичній творчости проф. О. Грановського. Доповідь на зібранню Літературного клюбу в Детройті. Грудень 1957.

6. М. Миколин — Стукайте і душі людей відкриються Вам. Свобода ч. 212, 1961.

7. Н. Н. Професор О. Грановський. Українське Життя ч. 45(253) 1961.

8. О. Грановський — На шляху до державности. На честь С. Петлюри і Е. Коновальця. Вінніпеґ 1965.

9. Granovsky, A. A. Immigrant gift to Ame-

rica. Minnesota Libraries. 10. 1966.
10. О. Грановський — В пошані ідеї Визволення і Соборности. Новий Шлях ч. 7, 1967.
11. Т. Данилів — Піддержати благородну ініціятиву. Свобода 6-го червня 1967.
12. Збірники поетичних творів О. Грановського, т. V — 1956, т. IV — 1958, т. VI — 1958 і т. VII — 1964.
13. Енциклопедія Українознавства.
14. Річники Самостійної України.

Орест Зибачинський

НА РОЗПУТТЯХ ЕПОХ

Нині західні демократії уподібнились до роїв бджіл, а ідеологічні тероризми — до армій мурахів. В обох випадках існують відосередні елементи відхилення або викривленя власногродного змісту людства, в першому випадку — драматичні, в другому — трагічні. Отже, як далі — бджолити чи мурашити? Бо відосередні елементи відхилення або викривлення свободи мусять бути виправлені або усунені. Дальший розвиток народів не може бути ні бджоленням, ні мурашенням, тільки новим суттєвим потвердженням власнородности людства, цебто його поглибленням і поширенням. Проте, всякий дальший фраґментарний розвиток це недостатній розвиток, що опізнює людину, а всякий примусовий розвиток це псевдорозвиток, що внеможливлює людину. «Свобода від Бога, вольності від діявола», блискучо замітив хтось. Бо тільки розвиток в свободі це справжній розвиток, що в стані усуцільнити Людину, Націю і Людство в нову вищу одність життя. Таким чином вічний дзвін свободи знову розмахав своє безсмертне серце, видзвонюючи свій безконечний заповіт, цього разу на міру цілої людини, на розміри спільнот й суспільности нації, на виміри всіх народів, рас і культур на всіх континентах землі.

До II. — Ні одна з існуючих заціліли ідеологій сучасности на такий ідеал свободи не спромоглася. Вони не йдуть назустріч багатофазним завданням органічного ставання людства, які врахували б так його дотеперішні тенденції, як теж дальші напрямні розвитку, тож розминаються з ними в більшій чи меншій мірі, нерідко підриваючи їх, а той зовсім унеможливлюють їх. Ні толерантний функціоналізм демократії, ні патос спільного націоналізму, ні етос суспільности соціялізму, ні фашистівські чи націонал-соціялістичні антикварні цезаризми, ні комуністичні тероризми з неколоніяльною, національною чи світоспасальною зарядкою, — не виявились до сповнення таких завдань придатними.

До III. — Релігійна криза сучасности знаходить свою прикладну ілюстрацію в крузі християнства. Християнство і Захід, що на ньому постав і зріс, це одність. Якщо остання культурна симфонія людства це Захід, християнство — її лейтмотив. В перспективі релігійної історії

Михайло Лавренко

З недавнього минулого

«Уж кто-кто, н г. Стрельніков должен — бы знать, что такоє голод . . . »
«Нов. Рос. Слово» 31. 7. 1967. г.

Російська газета «Новоє Русскоє Слово» (з зазначеною датою в мото) пишучи передову «Чорний Тупик» писала: «Нєбєзізвєстний В. Стрєльніков, постоянний корєспондєнт «Правди» по США, пішет в статьє «Город бєз сердца» (о Нуаркє) — «Восстаніє нєгров в Нуаркє подавлєно мєчом і голодом», і, помудрувавши ще дещо, додав слова виписані мною в мото, тоб то «Хто вже, хто, але пан Стрльніков повинен би знати, що таке голод. Знає він і про розправу в Будапешті». Останнє речення стосується, безперечно, мурінів.

Не входжу я в осуд чи похвалу тим чи тим. Мене вельми обходить перша частина поданого речення, тобто те, що подане в мото. Цим бо реченням Редакція «Н. Р. С.» хотіла сказати, що дописувач «Правди» (московської газети) не лише знає, але мусів би не забувати, який то був голод в СССР (в стотисячраз проклятому московському році) коли з ласки московських заправил, очолених всесвітнім злочинцем Сталіним, погибло понад 7 міл. осіб від штучно улаштованого голоду найкращого населення України — хліборобського — а в тому числі й мого рідного батька не минула московська «ласка» за відмову йти в колгосп.

Ось уже незабаром стане 35 років з того жахливого відтинку часу, коли в московській тюрмі народів, що тепер має назву СССР де до останнього минулого року, навіть не згадувано трагедії голоду 1933 року, який мільйони не повинного населення поклав

світу християнство це до нині найдальше висунене намагання трансцедентального світу процесувати іманентне людство, з метою його чергової кваліфікації. Тож ґранітною первоосновою цього заходу стало біблійне «Я — Є», Христос в одності з Батьком, Всевишній, Абсолют. («Хто бачив Сина, бачив Батька»). Однак, коли трансцендентальна програмовість християнства вимагає вертикальної, доземної інтеграції — «Як Ти, Батьку, в Мені, а Я в Тобі, щоб теж вони були в нас» чи «Я в них, а Ти в Мені, щоб завершені були в одно», іманентна програмовість християнства вимагає горизонтальної поземої інтеґрації — «Щоб була в них любов, що нею Ти Мене полюбив, і був Я в них». Апостол Павло яскраво підкреслює жагучу персональну драму цих відношень в такий спосіб — «Не я, а Христос в мені!» Проте середновіччя вже нагнуло ці відносини в сторону збірноти та її інституційного первородства — «Я, св. Церква, і Христос в мені». Модерний прочанин, для якого такі відносини були понад міру, упростив їх — «Я і Христос в мені». Остаточно цивілізований християнин сучасности зовсім приземлив їх — «Людина насамперед, Христос потім». Від цього до їх заперечення лик крок — «Людство вище Христа». Такий секуляризований розвиток християнства ясно позначує фазу розвитку культури Заходу — 1). святі права людської душі, 2). святі права Церкви, 3). святі права монархії, 4). святі права народу й 5). святі права людства. Нині можна сказати, що з трансцендентальної доктрини християнство стало цьогосвітною програмовістю життя, запліднюючи навіть своїх заперечників етосом своєї доктрини. Однак, ціна такої метаморфози була колосальна — християнство вихолостилось у формальне церковництво, а світські його плоди, оставшись самотужки, призвели до розводу ума з душею.

До IV. — Історично християнство перемогло в періоді декадансу греко-римської культури та цивілізації. Нова культура Заходу, яку християнство видвигало, природньо перейняла в спадщин наукові зародки допитливого інтелектуального шукання грецького духа і римські традиції законодатнього суцільного майстрування. Цей дух невтомного шукання, ця невгасима спрага інтелектуального зглиблення іманентного світу, стає на пр'ю з трансцендентальними об'явленнями християнства, встановлюючи розвитковий дуалізм цієї культури, яку Ґете так влучно прозвав «фавстівською». Принципіяльний аспект цього дуалізму — це дуалізм віри і сумніву, релігії і науки, інтуїції і розуму, душі й ума, духовости й матеріялізму, особня і групи, персоналізму й масовізму, народоправства й цезаризму, волюнтаризму й детермінізму, добра і зла.

у могили братні, мільйони тих, хто не хотіли підкоритися комуністичному насильству й бути загнаними в колгоспи.

Історія знає, що населення колишньої російської імперії було надзвичайно різношерстне, як у національному, так і в господарчому розуміннях. Знає історія й про те, що в сугубо-національних російських губерніях, селянство жило при громадському користанні земельними наділами, коли розподіл урожаю відбувався уже після його уборки. Ця громадська спільна робота, безумовно полегчувала сприймання колгоспного господарення запроваджуваного в обов'язковому порядку наказами совітської влади.

Зовсім інше було становище в Україні, де ніколи не було застосовувано способу спільного користання землею та ділення врожаю лише по його зборові. В Україні з діда-прадіда ведено суворо одноосібне господарство й, отже, особиста відповідальність за одержання врожаю чи його загибіль. Тому то, коли компартія московських «експериментаторів» на чолі зо Сталіном вирішила була перевести сільське господарство з одноосібного на колективне, на просторі РСФСР колективізація пройшла майже безболізно, тоді як в Україні доходило до багатьох повстань, які були затамовані московськими різниками зо зброєю в руках.

Зрозуміло, не маючи можливости зброєю загнати до колгоспів не бажаючих туди йти, партія й Сталін стали на новий шлях — заморити голодом, але зламати упертість «хахлів». Способи заганяння в примусові колгоспи, прекрасно описані в мистецькій літературі, навіть того часу, в такому творові українського письменника «радянського», як «Перша Весна» Олексія Кундзича (за що й був розстріляний, як ворог народу), а також багато інших.

Бувши сільсько-господарським фахівцем і працюючи в одній з с.-г. дослідних станцій України, мені також випало було по мобілізації фахівців частинити в утворенні колгоспів. Але

Формальний дуалізм цієї культури це історичний дуалізм західноевропейського й східноевропейського варіянтів її розвитку. В основі, фавстівська культура постала на ґрунті християнського етосу життя, що в рівній мірі акцентує так патос індивідуального «я», як теж збірного «ми». Однак, розколовшись на західноевропейську й східноевропейську церкви, в дальшому християнство пішло різними шляхами розвитку. Для західнього християнства суб'єкт-особень був тією брамою, крізь яку воно проходило в суспільство. Для східнього християнства влада групи була тим середником, яким воно б доходило до особня і суспільства. Тож Захід в першу чергу кристалізував індивіда, зате Схід виплекав ідолопоклонство влади і похідноз групи, яка її несла, а через них вже кристалізував індивіда і суспільство, по волі і вподобі панівної групи. Природним результатом такого розвитку був індивідуалізм в його персональних та національних формах вияву на Заході, а на Сході — груповий ексклюзивізм, всерівняльний конформізм та денаціоналізація, до ґеноциду включно. Перше призвело до соціяльної нерівности та до національного ексклюзивізму, друге — крім того до ідолооклонства авторитетові та групового тероризму.

(Далі буде)

побачивши все те, тобто, як опирався народ, як не хотів іти в ті колго пи мовби чуючи свою в їх погибіль, як його (народ) примушували найможливішими, найтиранніщими способами таки йти до колгоспів я, ризикуючи життям таки був вимушений утікти з району в столицю Київ. І, добре, що в науково-дослідному інституті (одному!) був мій найближчий начальник Іван Іванович Ковальов (опісля був розстріляний за український націоналізм, хоч сам він був 100% росіянин, лише був одружений з українкою й, на своє лихо таки щиро й непідроблено був полюбив нашу нещасну Україну). Він маючи зв'язки, послав був мене до другого н.-д. інституту на роботу в якості асистента, де вивчали вплив добрив на % цукру цукрового буряка.

Працюючи в Інституті Цукрової Промисловости, я ледь - ледь не потрапив був під суд за те, що покинув роботу на районі в галузі колективізації та засівкампанії. Але завдяки тому, що й Цукровому Інституті я був потрібний як фахівець, мене не лише не віддано під суд, але навіть були зоставили в спокої, хоч я був і зостав позапартійним.

Праця була дуже важлива — побільшення % цукровости в буряках, це не проста справа, але оплата була така мізерна, що я на три особи родини одержував усього 175 карб. місячно, яких вистарчало на... оплату житла та злиденне прохарчуваня та ще й не на ввесь місяць.

А в цей час (1932 р.), внаслідок «шаленої» колективізації, тих безладдів, які призвели до погибелі селянське населення, починався голод, як наслідок поменшеного засіву з одного боку, й, випомповування наявного зерна та інших запасів, що мало селянство з попередніх років, ще до келективізації. І тому, що поставки, слушніше розкладка (!) (хочеш чи не хочеш, маєш чи не маєш), здачі зерна державі виконана не була ще в 1931 на 1932 рік, то 1932 році всю зиму працювали» місцеві «бригади» під керівництвом присланих із міст партійних представників, в справі випомповування хлібних запасів. Тому вже весною 1932 р. народ почав був голодати, бо забрано все зерно, навіть те, що готовлено сіяти.

Наслідком такого становища й на недозволеному базарі не було що купити. Тому то й робітникам, і службовцям випадало вишукувати можливості прохарчування, як хто умів чи мав можливості. Перевіз якихось харчів у межах України, був суворо заборонений. По залізниці все забирали й арештовували, а арештовані зникали невідомо й де.

Потрапивши в таке безвихідне становище, робітники та службовці почали виїзджати на роздобування хліба в ...корінну Росію, в ту частину країни, яку давніше годувала хлібом Україна зі своїх степів. Що творилося всю весну й літо в 1932 році на залізницях важко уявити. Кожному кортіло прорватися за межі України, в Росію, де продавали зерно, борошно й печений хліб цілковито вільно й безборонно.

Не маючи запасу гроша, бо заощадження зі 175 корб. на місяць цілковито були неможливі, ми з дружиною були вимушені продати дорогі й милі серцю речі (обручки й ...кобзу!) й за вторговані гроші їхати купувати борошно чи зерно.

Роздобувши з трудноцами гроші (в тому часі на такі речі, як кобза, не багато було покупців), я, з причини незнання становища на залізницях (бо нікуди не виїздив), пішов на виїз-

дню купувати квитка. Але... Боже Ти мій! на виїздній творилося щось таке, що важко було зрозуміти: люди по місяцеві валялися просто на голій долівці брудної виїздні, без найменшої надії будьколи виїхати з Києва. Тоді я пішов на міську станцію (касу) де також продавали квитки але далекохідних потягів. Але — агов! усі квитки були продані не менше, як на два-три тижні наперед.

А тут ще й обставини складалися так, що за тиждень часу не було вже що їсти. Отож, треба було шукати такого виходу, який би дав можливість, якось таки врятувати родину від голоду, бо всі злиденні запаси на той час цілковито зникли.

Попросивши дозволу в дирекції інституту не прийти на тиждень часу на роботу, я взяв гроші та про запас лантуха пудів на п'ять, пішов на виїздню. Хотів був сісти на перший- ліпший потяг, який би йшов удень у напрямку на Вороніж (Росія) але сісти мені не пощастило, бо лінійне (залізничне) НКВД таких, як я «їздців» не лише здіймає, як безквиткових, але й арештовує, як нетрудовий народ і посилає до в'язниці, хоч того ніхто й не заслужив.

Не бажаючи потрапити в таку «обробку» та позбутися праці в Інституті, я вимушений був піти на хитрість. Потягів у напрямку Росії відходило багато, й важливо було виїхати хоча б за Дніпро, там далі вже легше було причепитися до потягу.

Підійшов воронізький потяг (їхав на Вороніж), я до його, а там! не то що не можна у вагон увійти, але всі тамбури були так переповнені, що цілком ніде ні рукою вчепитися, ні ногою стати. На дахах вагонів повно народу. Їздці в ті дні були, треба віддати справедливість, дуже співчутливі. Всі трохи понатужилися та й дали й мені «місцечко» стати ногою (одною!) й учепитися рукою. І так рушили зміснця, на щастя ніхто з тіневого боку не завважив посадки, не лише моєї, але й багатьох інших «зайців».

Їхати на гальмоній площинці, та ще на одній нозі, на щастя, випало недовго. Народ був ущільнився, стало можливим більш вільніше стати в тамбурі. Але їхати без квитка — значило бути на першій зупинці знятим і попасти до «каталашки» (тобто під арешт) і не знати, чим ще буде кінчена та «каталашка».

Ось тому я, не довго міркуючи, вирішив — полізу на дах, а там якось пощастить улягтися поміж димарами вагону й так проїхати, куди треба.

Отож, вирішив і зробив. З труднощами, на повному ходу та ще вночі, виліз таки на дах вагону і з полегшою зітхнув. Я, науковий співробітник всесоюзного науково-дослідчого інституту цукрової промисловости таки осідлав потяга й їду... купувати хліба в — Росію! Приємність їзди на даху вагону, легко може собі уявити кожен із читачів. але я був задоволений з того, вже їхав!

До Конотопу ніхто їдучих на вагонах потягу не зачіпав. У Конотопі ж лінійне НКВД (залізничне) трохи було погонилося за «зайцями», але потяг недовго стояв і... ми знову на вагонах. Їдемо та радіємо, що все майже в порядку.

І ось, як тільки ми переїхали державну межу, між Україною й Воронізькою областю, на станціях із НКВДівських опричників не видно було жадного. Нам було сказано, що їхати далеко навіть не потрібно, бо зразу ж у Щиграх продають і борошно й зерно скільки хто хоче купити. Щигри від границі за два-три переїзди (дві зупинки).

Не бажаючи їхати далі, щоб не гаяти марно часу, я вирішую зійти з потягу таки в Щиграх, щоб хоча переконатися: чи є можливість купити борошно і зерно. Приїхали ми на станцію Щигри десь пообіді. І ось, як лише вийшли ми з потягу, на зустріч сипнули нам жінки з різними наїдками: пироги, млинці в сметані, варені знески, городина, садовина. Ми оторопіли просто з такої рясности й багатства. Але кожного з нас тягло не наїстися, але зробити закупи і вертатися.

Ледь вийшли ми за станційні будови — поперед нас розлігся багатюща торговиця. Не зважаючи на те, що був пополудневий час, торговиця вирувала всією силою. Тут було і борошно, і зерно, і печений хліб, взагалі все, що вашій душі потрібно.

Врадуваний таким становищем речей, я не довго міркуючи купую цілий лантух борошна (кілограмів 100), плачу щось небагато грошей і власник борошна, тут таки переносить до виїздні за пару «рублей» (карбованців). Радий, що ото так легко й швидко обладнав свою справу, пробую здати своє зерно в багаж. Але виявилося, що ніякого багажу станція в напрямку України не приймає, а тим більше борошно й зерно.

Що тут робити? Улаштовуватися знову на даху вагону? з лантухом борошна? Ні, це й неможливо, і ризиковно: на першій таки зупинці, переїхавши межу України можна з певністю бути арештованим і втратити найцінніше багатство, що цінніше було за всяке золото — борошно!

(Закінчення в слідуючому числі)

Коментатор

ЛИКУЄ РОСІЯ... ЛИКУЄ

П'ятдесятиріччя.... чого?

У п'ятдесятий раз Москва і за нею вся Росія зодягнулись у червоне дня 7 листопада цього року. У п'ятдесятий раз наш ворог святкує своє перемогу і нам аж страшно подумати, що оце п'ятдесять довгих років пройшло по світу, а ми все ще далеко від наших ідеалів — і все ще свідками чужих, ворожих тріюмфів. Але усвідомивши раз вже, що справа Україна-Росія цілком щось інше від справи комунізм-світ, ми глянемо холодним, аналітичним оком на це все, що протягом наших двох поколінь, на наших очах сталося.

Щоб не було у нікого сумніву про наш погляд на так звану жовтневу революцію, нехай буде сказано ясно, що це перша велика політична брехня політичного руху, що спрепарувала лондонську комуністичнно-соціялістичну конференцію не мала ще навіть в 1917 році найменшого права на назву, що доказувала б політичну більшість в соціялістичному таборі. Але ця група заговірників доказала без найменшого сумніву, що не кількість, а якість рішає — в цьому випадку якість злочинного матеріялу. Ця група переконала російські маси спритними брехнями і безпідставними обіцянками, втримала їх в карбах терором і при їх вимушеній допомозі нанесла червону неволю довколишнім народам, яким і не снилось, що після царату може прийти з Москви щось ще гірше від нього.

Революцію в Росії перевели соціял-радикали і соціял-демократи, але пів року пізніше комуністи-заговірники захопили владу шляхом антидержавного путчу, посіявши пострах масовим, безпощадним терором. 50-річчя цього «свята» саме урочисто обходять заговірнники і їх дібрана кліка — як їх назвав у Фультоні 1946 року Черчіл — «13 ґанґстерів з Кремля». Черчіл, без сумніву вжив одинокого правильного окреслення.

Ілюзія комуністичного раю

Кожному, хто знає історію останніх 50-и років і хто зннає психіку і політичний шлях так званого російського комунізму приходиться задуматись над питанням цих безмежних і безкритичних обіцянок раю на землі, що його веселковий, ілюзоричний образ намалювали большевицькі заговірники на самому ще початку своєї «революції». Кожний дивується, як могли ці люди обіцювати такі нездійсненні дурниці. Хіба вони самі були мрійниками? Наша думка інакша. Большевики з Леніном на чолі виявили занадто багато практичного політичного змислу, щоб показати себе мрійниками у рішаючий час 1917-1920 років. Мрійниками були Хвильовий і пізніше Маяковський. Сталін, Дзержинський, Троцький, Риков, Каменєв, Бухарін, Будьонний і навіть Ворошилов — мрійниками не були. Це були прості і безпощадні праґматики маршу до влади — і владу вони захопили. Щож тоді про всі оці райські обіцянки? Щож про оці слова Троцького: «Людина стане непомірно міцнішою, мудрішою і ніжнішою. Людське тіло стане більш гармонійне, голос людини стане більш музичний. Пересічний людський тип підніметься до висот Аристотеля, Ґете, Маркса». Такі образи малювали революційним масам безмилосердні кровожадні злочинці і очевидно, що все це було першорядною брехнею, обрахованою якраз на мелянхолійну душу російського мужика і нездійснені мрії експлоатованого робітника. Цей мужик і цей робітник у ці нісенітниці повірив, своїм баґнетом накинув їх насилу іншим народам і сьогодні, на площі Леніна стоїть і дивується сам собі і своєму ділу. Не тільки немає раю, але черевики діраві, плащ вітром підшитий, шлунок порожній і клітка-хата неотоплена. Над цим усім дальше панує кліка першорядних брехунів, а ще вище над ними сяють у простірному сонці блискучі ракети в дорозі на Місяць і Венеру.

Комунізм, чи не комунізм?

Для нас, українців, це академічна суперечка. Але для світу це важне питання, бо його домашні комуністи «раю» ще не переживали і за хлібом кожного ранку не стояли. Чужинні спеціялісти, яким можна багато закинути щодо знання Росії і її народу, згоджуються одначе з нами в одному: комунізм, як ідея не зробив Росії своїм знаряддям для світової революції. Навпаки, Росія зробила його своїм знаряддям для будови найбільшого кацету в історії світу. Навіть для поїздок внутрі кацету треба паспорт. На кожному кроці поліція і то поліція такого типу, що нехай сховаються опричники Джинґіс-хана. На кожному кроці підозри, неспокій, заборони, погрози. Брат лякається брата, мати сина, чоловік жінки. Це атмосфера раю на землі. Людина має це до себе, що з кожної й найкращої ідеї зробить щось нижче, більш брудне і матеріяльне, але це, що зробила людина з

ідеї комунізму переходить людську, нормальну уяву. Уявіть собі, що всі впрягли себе добровільно в ярмо і ніяк не годні скинути, бо один одному не довіряє навіть настільки, щоб звіритись із своїм невдоволенням із існуючих обставин. В такій атмосфері по суті не грає найменшої ролі, чи це комунізм чи не комунізм: існуючий стан є протилюдський, протиприродний і протизаконний. Якщо це комунізм, то треба останній його слід змити з лиця землі, як найбільший історичний бруд.

Імперія

Ми сказали, що Росія зробила комунізм своїм знаряддям і у наслідку цього процесу постала імперія. Імперія під шифрою СССР. Ця імперія, як кожна держава, виявляє три основні ціхи: населення, територію і владу. Населення складене з численних народів, цілковито собі чужих культурно, національно, релігійно і навіть расово. Територія складена із основної російської і загарбаних земель поневолених народів. Влада: імперіяльна, недоступна за мурами Кремля далеко більше, як кесарі в Римі чи навіть перські сатрапи. Політичним обличчям імперії, названі «ворогами народу» є винищувані не за брак віри у комунізм, тільки за опір існуючій владі і її примхам. Вся політична мудрість заговірників при владі зводиться до короткої суті: населення мусить бути поділене на дві групи: тих, що підтримують владу і беруть в ній участь і тих, що виконують отримані накази. Перші мають до свого розпорядження все потрібне до життя і виконування влади, включно із матеріяльним люксосом, решта мусять бути вічно голодні, вічно холодні і вічно залякані, бо тільки тоді можна їх тримати в карбах. Голодна людина мусить думати про хліб, а не про ідеї нової революції. Тому переведено колективізацію всюди там, де селянин був заможний і по-приватницьки наставлений. Колективізації не треба було в корінній Росії, бо вона там відома була від непам'ятних часів. Але колективізація знищила Україну, Білорусь і всі ці народи, бо були є і будуть потенційними ворогами всякої російської імперії, байдуже, чи нею керує цар, чи 13 ґанґстерів. В цій імперії живуть 70 мільйонів наших братів і сестер, живуть і чекають на новий поворот кола історії, на нову шансу. Знищення цієї імперії є нашою і їхньою життьовою ціллю.

Це варто собі пригадати, зокрема у її неславне 50-річчя.

ДЕКЛЯРАЦІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ІЛЛІНОЙ

На 15-му році свого існування Об'єднання Українсько-Американських Організацій в стейті Іллiной вважає конечним пригадати своїм членам і Українському Громадянству свої програмові позиції та рівночасно накреслити для себе і для української громади митрополії Чікаґо деякі завдання.

ҐЕНЕЗА І ЦІЛІ ОБ'ЄДНАННЯ

Об'єднання Українсько-Американських Організацій Іллiной постало як координаційна установа низки політичних, громадських братсько-обезпеченевих і культурних організацій у висліді неможливости утворення єдиної громадської централі в Чікаґо — відділу Українського Конґресового Комітету Америки. Група організацій, яка стоїть під безпосереднім чи дальшим впливом середовища Визвольного Фронту, висували опанованy ними Лігу Американців українського походження як єдиного речника організованого українського життя в Чікаґо. Зважаючи на це, що в Чікаґо не осягнено консолідації на форумі УККА, великою мірою також з вини централі цієї організації, демократично настроєні організації і групи оформили наше Об'єднення в 1953 р.

Не претендуючи на виключного репрезентанта всього організованого українства нашого стейту, ми поставили собі такі завдання і їх частково здійснювали:

1. Ми намагалися координувати працю своїх правних членів, яких Об'єднання нараховує насьогодні 20.

2. Оскільки Ліґа утотожнювала себе з політикою й акцією Визвольного Фрронту, ми очевидно відмовляли їй право бути загально-украською репрезентацією. З свого боку, ми відкрито заявляли, що ми заступаємо позиції

Української Національної Ради та сприяємо діяльності її установ на нашому терені.

3. Зважаючи на те, що УККА в Нью-Йорку довільно доручив Лізі виконувати функції місцевої клітини УККА, ми себе не вважали їй підпорядкованими, очікуючи позитивного полагодження громадського роздвоєння в Чікаго.

4. В практичній площині і в мінімальних рямках нам вдалося нав'язати деяку співпрацю з Ліґою в окремих загальногромадських акціях. В дечому знайдено компроміс (наприклад, річні національні святкування), а в інших справах Ліґа вела свою неузгіднену з іншими українськими чинниками лінію (наприклад, відзначення Тижня поневолених націй тощо).

5. В міру можливостей, Об'єднання так само виступало назовні, бувши речником українських постулятів. Однак ніколи Об'єднання не висувало претенсій говорити в імені усіх українців Чікаґо, чи стейту Ілліной.

6. У зв'язку з новим одностороннім курсом в УККА від Дев'ятого Конґресу, Об'єднання висловило повну підтримку Комітетові Громадської Єдности в Ню Йорку і, як таке, є фактично його місцевим речником та представником.

II.

В ЗАГАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ І СУСПІЛЬНИХ СПРАВАХ

У зв'язку з ювілейними річницями великих подій нашої новітньої історії, як також в обличчі ситуації в Україні та певних проявів серед української громади в діяспорі, Об'єднання бажає публічно заманіфестувати своє політичне і національне «вірую».

1. У подіях 1917-1920 років Великого Зриву української нації, відродження її збройних сил та української демократичної державности, ми бачимо невгаваюче джерело та інспірацію для себе й усього українства боротися за повне політичне визволення народу і відновлення його незалежної держави у формі Української Народної Республіки. Боротьба розпочата 50 років тому, продовжується в різних формах, а українці у вільних країнах, в тому й громадяни США, є однією ланкою цієї боротьби.

2. Уряд США і американські збройні сили знаходяться сьогодні в запеклій боротьбі проти комуністичної агресії в Південному В'єтнамі. Солідаризуємося з політикою Американського Уряду розпочатою двома попередніми адміністраціями, яка прагне боронити загрожену свободу в країнах, де єдино американська активна допомога може ставити активно опір комуністичній інфільтрації, підривним акціям та відкритій агресії. США повинні респектувати дані ними міжнародні зобов'язання і ґарантії. Перед жертвами цієї війни, тисячами американських вояків, в тому й багатьох українського роду, клонимо в пошані свої голови. Віримо, що президент і уряд США вживатимуть всіх заходів мирного полагодження цієї війни, не жертвуючи свободою народів, що мають довір'я до США, як також добрим ім'ям Америки в світі.

3. Український народ у батьківщині, в умовах насильно накиненої йому УРСР та під комуністичним режимом, не піддався поневоленню й нівеляційному процесові. Кращі його сили вели й ведуть активну боротьбу різними засобами й на різних відтинках життя, в той час коли ли ширші маси, частково здесятковані й обезкровлені, ставили й ставлять принаймні пасивний спротив.

4. Останнім часом російсько-комуністичні окупанти посилили свою політику нівечення України. Іде плянова акція біологічного послаблення українського елементу в УРСР і поза нею, з одночасним намаганням використати господарські ресурси України на користь розвитку імперії, що відбувається за рахунок жахливого пониження життьового рівня українців. Посилено наступ окупанта на українського духа, що виявляється в політиці культурного ґеноциду. Арешти культурних діячів, заборона культурно - національного вияву в багатьох ділянках, політика переміщення наукових і фахових кадрів і є виявами цієї антиукраїнської політики. Проте намагання великодержавних російських шовіністів в партії і поза нею зустрічають опір культурних сил України, інтеґенції, зокрема молоді, яка дедалі сміливіше виступає в обороні життьових прав й інтересів народу.

5. Ми як частина українства в діяспорі солідаризуємося із патріотичною частиною нашого народу, з його культурними працівниками, свідомим робітництвом і селянством, з його надійним молодим поколінням, з усіми тими, які працюють для збереження і розвитку українських духових і матеріяльних вартостей. Тоді, як з народом України ми відчуваємо єдність і готові йому всяко допомогти в боротьбі за самоствердження, ми боремося проти усіх тих, які деґрадують цей нарід до становища «малоро-

сійського племени», а Україну до ролі російської провінції. Між народом України, з одного боку, і режимом та його репрезентантами московськими чи місцевими, з другого, робимо розрізнення.

Люди, яким на серці добро народу, незалежно від їх позиції і праці, можуть рахувати на нашу підтримку і симпатії. А ті, хто здійснює політику і шкідливі пляни Москви, є по другій стороні барикади.

6. Із справжніми українцями — по духу і їх ділах, ми готові провадити діялоґ і зустрічі. З ворогами України такого діялогу не може бути. Дотеперішні спорадичні контакти деяких еміґрантських кіл відбувалися на основі саме цього принципу. Досвід зустрічей є радше позитивний для патріотичної частини наших людей. Ніхто з еміґрації не заразився «зміновіховством», як це дехто намагається твердити та ще й приділяє окремим людям різні ярлики. Конфронтацію з людьми з України уважаємо радше за відтинок нашої боротьби, а не капітуляцію.

7. Ситуація на українських землях вимагає від українців у діяспорі розумної економії своєї енергії, правильної тактики дії, а понад усе власного росту, розбудови своїх позицій, статусу і престижу, щоб, використовуючи їх, успішно впливати на розвиток подій і процеси в Україні. Наша внутрішня політика — сила і єдність нашої громади, ріст установ і наших акцій матимуть позитивний вплив назовні. Без цього не можна успішно вести працю на користь Україні.

8. Тому Об'єднання з усіми своїми складовими частинами - організаціями кладе натиск на розбудову і розвиток українського життя, установ, кадрів, на солідарність української політичної думки, на творення твердих і переконливих факторів української спільноти на усіх відтинках життя: політичному, церковному, культурному, громадському і професійному.

9. На політичному відтинку уважаємо конечним, щоб була завершена загально - українська консолідація. Випробованою концепцією і консолідаційною установою є Українська Національна Рада, яка саме тепер відзначає 20-ліття свого існування. Ті з українських політичних сил, які досі стоять осторонь УНРади, повинні знайти в ній для себе відповідне місце на основі демократичного правопорядку, взаємної толеранції та здорового компромісу. Нашим бажанням є бачити УНРаду і Державний Центр не лише механічно сконсолідованою, але й фактично посиленою, працездатною та імпонуючою установою. Хочемо бачити її дійовим чинником нашого національно - державного визволення, і для цього прирікаємо їй свою співпрацю і допомогу.

10. Ми не є вдоволені станом нашого суспільного організованого життя, зокрема в США. Від довшого часу централя цього життя — УККА, побудована на перестарілих основах, поступово нидіє, вона затрачає свою притягаючу силу в громаді і не здійснює невідкладних функцій керівника майже одномільйонної етнічної групи в цій країні. Зокрема події, зв'язані з 9-им Конґресом УККА, і після нього, від коли ця установа стала доменою впливів одного радикального середовища, поважно насторожили громаду. В обличчі односторонньої політики керівників УККА та їх намагань до виключности, посилилася ізоляція УККА від свіжих громадських і культурних сил, чи інакше, відчуження цих останніх від УККА. Зважаючи на це, ми не можемо дати підтримки теперішньому керівництву і його лінії. Ми солідаризуємося з Комітетом Громадської Єдности у його спробах нормалізувати українське життя в Америці.

11. У зв'язку з заповідженим і проголошеним Світовим Конґресом Вільних Українців, Об'єднання вітає і підтримує цю ініціятиву. Водночас висловлюємо побоювання, що практика поділу українців і їх організацій за суб'єктивними критеріями збоку тих, які захопили в свої руки ініціятиву СКВУ в Америці, та їх намагання надавати тон Конґресові і майбутньому Союзові, можуть фатально відбитися на цій корисній і так потрібній справі. Світовий Конґрес Українців і Світовий Союз — за поважні речі, щоб мали стати доменою дрібних амбіцій одиниць чи груп. Там є місце для умів і рук усіх чесних українців. Важливо тільки, щоб менше було кар'єристів, амбіціонерів і аматорів, а більше відданих справі, здібних, фахових і солідних працівників.

12. Вважаючи церковну ділянку життя української спільноти за найважливішу також під кутом національно - культурного існування нашої громади в цілому, ми не можемо бути байдужими до цього відтинку. В останньому часі проявилися тенденції, які поважно насторожують громадянство і вірних членів тих же Українських Церков.

В лоні Української Католицької Церкви заходить небезпека збоку частини священства і декого з ієрархії, що ієрархічна і дійова єдність, яку ця Церква оформила в Синоді Українських Католицьких Єпископів на чолі з Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом, може бути підорвана. Відосередні сили виявляють себе дедалі виразніше, іноді під-

тримані сторонніми чинниками та ведені персональними амбіціями. Уважаємо, що рятунком для цієї Церкви може бути встановлення Українського Католицького Патріярхату, про що ціла Українська Спільнота у світі повинна просити Римський Престіл. А до того часу, самі Українці Католики повинні творити свою власну помісну Церкву із власним проводом у рямцях Вселенської Церкви. Установа Верховної Архиєпископії та Синоду Єпископів є достатніми, щоб з них розбудувати **де факто** патріярхат.

Так само ми щиро бажаємо, щоб українські православні одиниці та окремі Православні Церкви знайшли найповнішу форму свого ієрархічного оформлення згідно з традицією Української Православної Віри і прагненнями великих її подвижників в Україні — у патріярхаті Єдиної Української Православної Церкви.

В обидвох згаданих церквах, а також в протестантських українських громадах в Америці є тенденції легковаження національного характеру — мови, культури, традицій. Закликаємо провід і мирян усіх діючих церков зберігати національний характер і зміст церковних обрядів та виховувати молоді покоління не лише в любові і пошані до них, але передусім у знанні рідної спадщини, зокрема української мови.

Українські церкви перестануть бути українськими, якщо з них заникатиме українська мова, українська духовість й інші культурно-національні вартості.

Якщо тенденція до затрати українського характеру і змісту в деяких церквах не припиниться, усі здорові громадські сили повинні поважно застановитись, як здійснювати функції культурно-освітнього, шкільного і і суспільного секторів, які у силу різних умов є ще значною мірою під впливом церков, поза тими церквами.

III.

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЧІКАҐО

Українська громада в стейті Ілліной і зокрема в Чікаґо, що потенціяльно нараховує 50 тисяч осіб, має свої потреби, занедбання, турботи і можливості. Добре зорґанізована в низових клітинах і відносно заможна та динамічна громада в Чікаґо, особливо вимагає основного перегляду своїх організаційних форм та програми дії.

1. Насамперед уважаємо рішуче конечним оформлення справді діючого і репрезентативного єдиного координаційного осередку українців метрополітальної округи Чікаґо у формі Українського Конґресового Комітету. Цей відділ мусів би бути далекий від дрібної політики і стояти поза і понад нею. В ньому повинні б виявитися насамперед наші нові сили, незалежно думаючі громадяни, професіоналісти, молодша генерація діячів, які зуміють якісно поставити громадську працю на вищий рівень. Взагалі, існує крайня потреба активізації т. зв непартійного сектора, щоб таким чином різних вузькопартійно - зорієнтованих людей поставити на належне їм місце.

2. Якщо дійде — а ми мусимо все зробити, щоб так сталося! — до утворення дійового відділу УККА в Чікаґо, то теперішні ривалізуючі централі — Ліґа і Об'єднання повинні обмежитися тільки до координації споріднених собі організацій. Наше Об'єднання заявляє готовість підпорядкуватися такому відділові УККА, обмежуючися евентуально до координації праці організацій, які підтримують Українську Національну Раду.

3. Перед нашою великою громадою в Чікаґо, з її здиференційованим і різноманітним професійним, соціяльним і культурним профілем, стоять невідкладні практичні завдання. Їх якнайскоріше треба б реалізувати, якщо ця громада бажає жити і розвиватися та іти вперед:

а) Українці Чікаґо потребують поважного культурного центру, де могла б відбуватися на найширшій базі уся загально-громадська і культурна діяльність. Заснування і побудування модерного Українського Народнього Дому з його найкращими традиціями є пекучою і невідкладною справою;

б) У зв'язку з тим, що наша молодь у юнацькому віці розбігається по чужих середніх школах і тим затрачує між собою суспільні і товариські зв'язки, українцям в Чікаґо конче потрібна середня школа. Закликаємо ті чинники, зокрема церковні, які мають можливість і досвід таку справу ініціювати та перевести, щоб в цьому напрямі розпочали відповідні кроки;

в) Для молоді і старших нашого міста та околиць потрібно не однієї, а навіть кількох

відпочинкових осель та місця, де б влітку старші і молодь могли проводити час у власній культурній і товариській атмосфері. Всі ініціятиви в цьому напрямі треба повітати, а зокрема слід цю справу піднести фінансово сильним інституціям.

г) Хоч у нашому місті виходять два тижневики українською мовою, вони не вповні здійснюють завдання посередника та інформатора громади з її найрізнороднішими аспектами суспільного життя. «Українське життя» має усі шанси стати такою громадською трибуною, і тому висловлюємо побажання до Видавництва поробити спроби включити до співпраці різні наявні місцеві сили;

ґ) У зв'язку з природнім відходом частини українських родин з традиційних українських дільниць, уважаємо потрібним, щоб усі зацікавлені чинники (Церкви, школи, установи) пляново впливали на творення нових українських скупчень в інших частинах міста.

4. Активність українців у загально-американському житті при повному збереженні власної ідентичности є річчю корисною і побажаною. Схвалюємо заходи окремих українських громадян активізуватися в житті американських політичних партій. Є потреба, аби наші здібні люди здобували і вибивалися на кращі виборні чи призначувані пости в американській політичній та адміністративній системі. Громада, як цілість, з свого боку, повинна підтримати таких кандидатів.

5. Не можемо стояти осторонь проблем нашого оточення, себто загально-американського суспільства в нашому місті, яке є багатоетнічним та з різними расовими складниками. В питанях расової інтеграції українська громада повинна заступати демократичні і поступові позиції, ідеали людської свободи і гідности. Наше місце не на стороні радикальних сил. Ми повинні пам'ятати,що в очах саме цих елементів донедавна і ми були «білими муринами», а і тепер є ще кола, які з погордою дивляться на слов'ян у цій країні.

Зважаючи на те, що й інші етнічні групи стоять в обличчі тих самих проблем збереження своєї ідентичности, уважаємо за потрібне нав'язати з ними тісніші взаємини і шукати спільних шляхів та співпрацю в багатьох спільних намаганнях.

6. В останніх трьох роках, життя української громади в Чікаґо поважно затроєно внутрішнім конфліктом в найбійшій церковній громаді — парафії Св. Миколая. Цей конфлікт, що виник з відмови церковної влади пошанувати слушні домагання вірних зберігати для себе традиційний церковний календар, болючо поділив нашу громаду, окремі організації, а то й родини і друзів. В процесі боротьби, яка останнім часом набіраe справді жалюгідних форм, прихильники старого каляндаря висунили ще ряд домагань до своєї церковної влади по лінії збереження чистоти обряду, українського характеру Церкви, школи, та ієрархічної єдности американських епархій з усією Українською Католицькою Церквою.

Ми вважаємо ці домагання з громадсько-національного погляду слушними і висловлюємо їм та їхнім речникам повну підтримку. Рівночасно закликаємо церковний провід та все наше духівництво розв'язати позитивно наявний затяжний конфлікт, виявляючи жести християнської любови і доброї волі до тієї частини вірних, що почуваються покривджені. В той же час висловлюємо надію, що та частина вірних, яка є нині в конфлікті з своїми священиками, після полагодження спору в інтересі обидвох зацікавлених сторін, розпічне конструктивну співпрацю з церковнним проводом для добра Церкви і громади.

7. На тлі нашого громадського двоподілу також останнім часом стався цілий ряд інших прикрих випадків, які шкодять здоров'ю і заважають ростові громади. До таких належать: спроби середовища Визвольного Фронту засудити частину нашого громадянства й інтелігенції за якесь надумане «радянофільство», бойкотування з тих же причин ювілею нашого визначного музичного діяча; і найновіше сепаратне святкування роковин української національної революції.

Практику знеславлення окремих громадян, внюшення нездорового ферменту та акцію на розбивання єдиного громадського фронту — гостро засуджуємо. Закликаємо найширші кола громадянства не потурати таким негромадським практикам своєю мовчанкою, а часом і співпрацею. Моральна відповідальність за такий стан паде не лише на тих, що свідомо чи несвідомо поступають непогромадському, але й на тих, які не противляться явному злу.

8. Вкінці, врочисто закликаємо організації і установи, як і все українське громадянство міста Чікаґо й околиць гідно відзначити ювілеї Української Революції 1917-1918 років. На території Чікаґо й митрополсії ці святкування організує обраний громадськими організаціями Ювілейний Святковий Комітет, який має повне довір'я і підтримку не лише нашого Об'єднання, а й ряду інших організацій.

До здійснення викладаної тут загальної і конкретної програми закликаємо всі творчі сили нашого міста й околиці. Із свого боку, Об'єднання Українсько-Американських Організацій стейту Ілліной із своїми складовими організаціями докладе усіх зусиль, щоб твердо і впевнено реалізувати програму і конкретні пропозиції цієї нашої заяви.

Чікаґо, 1 жовтня 1967 р.

Голова — д-р Андрій Гаєцький

Перший заступник голови — Іван Лисенко, другий заступник голови — д-р Павло Турула, секретар — Михайло Панасюк, Мирон Куропась — англомовний секретар, д-р Богдан Мішкевич — організаційний референт, д-р Василь Маркусь — референт преси і інформації, Володимир Котенко — фінансовий референт, Орест Городиський — імпрезовий референт, члени Управи — Василь Бражник і Данило Завертайло. Контрольна Комісія — інж. Богдан Білинський — голова, члени: інж. Василь Ростун, і п. Ляшів.

З МАТЕРІЯЛІВ ЗУСТРІЧІ МУНО-МУН В МІННЕАПОЛІС

М. Кушнір

МУСИМО НАЛЕЖАТИ ДО УКРАЇНСЬКОГО КОРПУСУ СВОБОДИ

Високодостойні Друзі і Подруги!

Дуже рідко ми маємо нагоду висловлювати свої думки на таких широких Сходинах, як сьогодні, почути думки інших, а найголовніше — обмінятися думками з Друзями з інших Осередків. А ми цього дуже потребуємо! Тому насамперед хочу подякувати ініціяторам цієї Зустрічі Молоді. Подякувати в імени Відділу МУН ім. О. Ольжича в Твін-Сіти, а також в імени всіх присутніх.

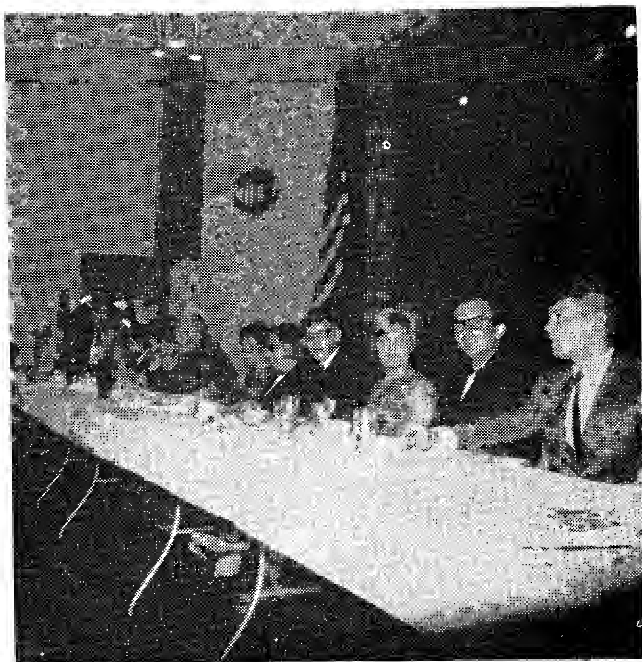
Ця Зустріч Молоді присвячена 50-літтю Української Національної Революції, а також 25-літтю Похідних Груп ОУН.

Для наших Батьків і старших братів ці історичні дати мають дещо інше значення, ніж для нас, «шестидесятників». Вони були свідками тих подій, вони самі брали участь у боротьбі за свободу свого Народу. Вони будували Українську Державу.

Ми — або залишили рідні Землі малими дітьми або народилися вже за океаном. Ми всі росли, виховувалися і вчилися поза Україною. Для нас Україна була «географічною площею» — вона так само була для нас «парафіяльною Громадою», «Рідною Школою» і, завжди — Рідною хатою.

Україну і українську проблематику ми пізнавали з двох джерел: від батьків і українського оточення з одного боку й з неукраїнських джерел, з другого боку, джерел скупих і неприхильних до України.

Але ми росли, вчилися і мотали собі «па вуса» знання про світ і про наш Рідний Край. Сьогодні ми вже знаємо, мо Ґарібальді виховав італійських патріотів за морем, щоб з ними допомогти італійському народу скинути чуже панування і створити соборну італійську державу. Ми знаємо, що ірляндці-еміґранти допомогли визволитися Ірляндії. Знаємо що в

Стіл президії зустрічі

Пітсбургу Масарик з купкою чеських патріотів підготовляв Визволення Чехів...

А найголовніше — ми вже знаємо, що наш

Рух, Наша Молодь, була тими, які підняли Прапор Волі в Карпатській Україні, ми знаємо, що молодь 40-вих років була тими, які йшли в партизанські загони, щоб боронити свій край від московських і німецьких катів.

Ми — МУНівці знаємо, яка була Молодь сорокових років. — Це ті, які йшли в Похідні Групи, щоб організовувати всенароднiй спротив України окупантам. Ця свідомість ролі нашої Молоді, свідомість завдань, що стоять перед нами — не дає нам спокою. Вона привела нас і до цієї Зустрічі, хоч може ми того й не всі собі усвідомлюємо.

Мусимо признатися, що спочатку мабуть ми всі переживали болячо розсвареність нашого Громадянства. Нас дивувало: як можуть визволяти Україну ті, які тут не можуть мирно працювати?...

Але згодом ми побачили, що те саме діється в житті кожного суспільства. Змагання річ природня. Може — навіть потрібна. Але часом те змагання виглядає для нас незрозумілим. Недавно читали в пресі про один з'їзд Молоді. В їхніх резолюціях нема жодного слова про 50-ліття нашої революції, а говориться про Україну проголошену у Львові в часі останньої війни. Чому це так?... Тому виправдуємо те, що наші організації беруть на себе обов'язок стати на сторожі прав усієї нації, яка хоче визволення, а не нового поневолення.

Так само й з Похідними Групами ОУН. Ми мусимо саме тут сьогодні пригадати собі, що Олег Ольжич і Олена Теліга інші Герої Похідних Груп — в той час, в часі останньої великої війни були тими, хто в часі нашої революції були дітьми, або юнаками, так само, як ми сьогодні.

І ми знаємо, що вони росли і вчилися не в ліпших умовах, ніж ми тут. Навіть в багато гірших і матеріяльно, і духово. То-ж були роки після втрати державності, коли так само були і незгоди і навіть повороти додому на ласку ворога.

Учасники Похідних Груп вчилися на прикладах своїх попередників. Їм перед очима стояли тіні замордованих Ольги Басараб, Біласа й Данилишина... Тих, які почувши про те, що польський суд засудив їх на смерть — відповіли: «шкодуємо лише, що не зможемо вмерти ще раз за Україну».

Це наш шлях. Шлях тих, які пішли в лави Українсього Націоналістичного Руху. Тут і на Рідних Землях. Там, де б'ється щире українське серце. Світ хоче добра. Для того люди побудували церкви, звідки лунає Слово Боже. Генії культури — служать теж цілому людству. «Корпус Миру» — допомагає потребуючим. Ми — усі мусимо належати до Українського Корпусу Свободи, до лав тих, які повстати проти неволі, як нас вчив Тарас Шевченко.

Тому ми зібралися тут не для того, щоби виголошувати великі кличі. Ми зібралися щоб глянути одні другим в очі і щоб переконатися, що ми всі не збочили з того великого шляху, яким йшли велетні нашого Народу, велетні Людства Українського Роду.

Є. Стодольна

«ДАЙТЕ МЕНІ НА 50 РОКІВ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ І Я ПЕРЕРОБЛЮ СВІТ»

Німецький філософ Готфрід Ляйбніц казав: «дайте мені на 50 років виховання молоді і я перероблю світ». В цій філософії є, без сумніву, правда, бож кожна нація найбільші свої надії покладає на молодь. Молодь мусить перебрати на себе відповідальність за майбутнє, історією для неї намічене.

Але наша молодь має додаткову відповідальність: вона мусить прагнути до глибшого зрозуміння своєї української спадщини, мусить поширювати між оточенням українську культуру, мусить плекати звичаї своїх предків.

Це є ціль, яку багато з нашої молоді бажали б осягнути. Осягнути приналежністю до Української Молодіжної Організації. Та ми бачимо, що існуючі наші організації мають труднощі зі справою притягання й затримання при собі нашої Молоді. Виникає питання: чому так тяжко затягти українську молодь до організацій? Може через байдужість?... Можливо.

Та краще, давайте, приглянемося цій ситуації зблизька. (Ми тут не говоримо про ту частину молоді, яка має глибше зрозуміння до Української Справи завдяки вихованню в родині.)

«Він» (зразковий український тип молоді) є «ні-в-сих-ні-в-тих». Батьки на нього натискають... Він не певний для чого цей на нього натиск. Десь, між тим, є ідея, що «він» мусить бути добрим українцем (поняття, яке «він» може неусвідомлювати собі); мусить любити країну, яку «він» ніколи не бачив, — і мабуть не

побачить. Але «він» ходить до церкви і до Молодіжного Клюбу, то... «треба». Можливо, що йому кортить піти кудись з шкільними товаришами, — вони ж йому більш підходять. Організація до нього конкретно нестосується, бо «він» має свої власні цілі: закінчити школу. Батьки спрямовують «його» далі до українського середовища. Рівночасно «його» шкільні друзі теж на нього впливають. І «він» стоїть посеред цього всього розгублений, не знаючи що робити...

«Йому» може здаватися, що від нього забагато вимагають: жити і працювати в одній громаді й цінити та помагати другій — меншій, Українській Громаді. «Він» мусить розуміти «себе» і своє оточення, рівночасно теж свою

Членкині УЗХ в Міннеаполіс, які так чудово розв'язали справу прохарчування біля 200 гостей протягом двох днів

спадщину й те, чим пишається його Родина. «Він» мусить прийняти та цінити дві культури, кожну з іншої причини. «Він» мусить жити в одній, плекаючи теж другу, бо є його особистою відповідальністю зберігати успадковане через народження. «Він» мусить жити, вчитись та працювати для матеріяльного існування в одому суспільстві, рівночасно добровільно працюючи й для української спільноти, з її абстрактними для «нього» цінностями.

Ясна річ, що підростаючи, «він» кидає організацію, яку «він» не розумів і до якої належав, щоб догодити родині.

Одиноким способом, як можна таку дитину «просвітити», що до її ролі в українському житті — це довести **до її свідомости — хто вона, яке її місце в суспільстві, та школах, яким вона має прямувати.**

Українська Організація мусить **допомогти** молодій людина **знайти себе,** самоусвідомитися. Вона мусить дати цій молодій людині **друзів-ровесників** з якими легче співпрацюється, мусить її морально підтримати та бути вирозумілою до невдач; мусить дати правильний фізичний, духовий й інтелектуальний розвиток, які **потрібні для будови і кристалізації характеру.**

Скажете, що наші організації це все їй дають. Чи так?

Ціль і бажання, безперечно є, але не бракує й перешкод для їх здійснювання.

— Брак вишколених провідників,

— Брак зрозуміння між молодими і старшими.

— Небажання консервативних старших погодитися на щось, що їм видається на «радикальні зміни», — вони хотіли б, щоб молодь ішла їхнім второваним шляхом.

Молодь, з другого боку, підлягаючи законам природи хоче й потребує шукати нових ідей, здійснювати їх.

Це вічна проблема. Молодь мусить зрозуміти, що українське старше громадянство має життевий досвід і для молоді може бути джерелом пізнання. Якщо ж молодь не погоджується з міркуавннями старших, вона мусить брати приплад від своїх попередників й мати їхню відвагу і впертість, щоб видвигати свої власні ідеї, переводити їх в життя, ч хай роблючи помилки — **на них вчитися.**

Початкові кроки добре робити з танцювального гуртка, чи співочого ансамблю, відвідинами українських концертів і вистав, чи кіно. Це викликає зацікавлення, спонукує користати з того, що нам культура дає, й дає «йому» змогу в свою чергу, те що «він» почерпне — передавати іншим.

Цим шляхом, можливо, українська молодь, охотніше переборе сучасне припущення, що мовляв, «українці є на дорозі до заникнення». Ось лише декілька думок і зацікавлень членства МУНО в Форт Віліямс. Можливо вони спричиняться до нових думок і до дальшої дискусії над порушеними проблемами.

М. Михалевич

ТРЕБА НЕ ЛИШЕ ХОТІТИ, АЛЕ Й УМІТИ

Наша Зональна Зустріч Молоді присвячена двом історичним подіям: 50-літтю Української Національної Революції й 25-літтю чину і жертв Похідних Груп ОУН.

Не будемо зараз пригадувати ще раз всі ті події у всій їх складності. На сторінках нашої преси вони всебічно освітлюються протягом цього року. Ствердимо лише що процес Української Національної Революції, започаткований багатолюдними з'їздами нашого вояцтва, селянства, учительства, кооператорів і т.д., а також створенням Української Центральної Ради і нарешті проголошенням тією Центральною Радою, — в листопаді 1917 року Української Народної Республіки, — все це було початком нової історичної доби нашого народу, який вийшов на міжнародню арену знову суверенним чинником, свідомим своєї історичної місії не лише супроти своєї рідної Землі, але й супроти цілого людства.

Говорячи про ці дві історичні події, не можна не наголосити одного дуже важливого моменту спільного для процесу нашої національної Революції в цілому: Наша революція виявила себе в першу чергу революцією духовою.

Першою політичною багатотисячною маніфестацією, що потрясла російською царською імперією — була Шевченківська маніфестація української кольонії й української частини залоги столиці 12-го березня 1917 року на вулицях Петрограду.

Так само багатолюдні перші революційні маніфестації в Києві очолювалися портретом Тараса Шевченка і закінчувалися Його Заповітом.

Тому не дивно, що Карпато - Український Зрив, а пізніше й акція Похідних ГРУП ОУН — окрилювалися поетом-реворюціонером Олегом Ольжичем і його Когортою культурників ОУН.

**
*

Визволення не приходить легко. Щоб здобути перемогу — треба до тієї перемоги дуже добре готовитися, напружити всі сили Нації. Стали, ані 50 років тому, ані 25 років тому теж. ли, ані 50 років тому, ані 25 реків тому теж. Правда, ми віримо, що ми до неї тепер ближче, ніж раніш.

Та одно діло змагатися за свої національні і громадські ідеали вдома, серед своїх людей, які розуміють причини тієї боротьби і які розуміють вимоги, які та боротьба ставить перед кожним. І цілком інша справа — бути далеко від рідного краю, в оточенні, яке не розуміє інтересів України, а ще більше, — не розуміє пощо тут нам і Вам тими справами займатися, цікавитися.

Тому нашій молоді тут багато тяжче встоятися на своїх національних позиціях, тяжче плисти проти течії нерозуміння, байдужності, або ворожості. Часто наші знання, наші оцінки ситуацій і наші погляди на справи натрапляють на цілком відмінне трактування цих самих проблем нашим неукраїнським оточенням, а в тому, коли мова про наших дітей, — школою, пресою, підручником, або взагалі лектурою, телебаченням...

Товариші наших дітей, дуже принципові, коли вони виявляють свою принциповість в питаннях визвольних змагань поневолених Москвою народів, між ними — України...

Це все ми знаємо. І це все знає наша молодь. Тут так само, як і в Україні, де їй доводиться приховувати свої національні почування і стремління, де доводиться так само вживати нерідну мову, щоб закінчити освіту, щоб здобути становище і набути досвіду. — в господарчому, суспільному, культурному, чи військовому секторі. Ми знаємо, що навіть для забезпечення особистого життя треба мати якийсь фах. А державу будувати — без уміння, без знань — неможливо!

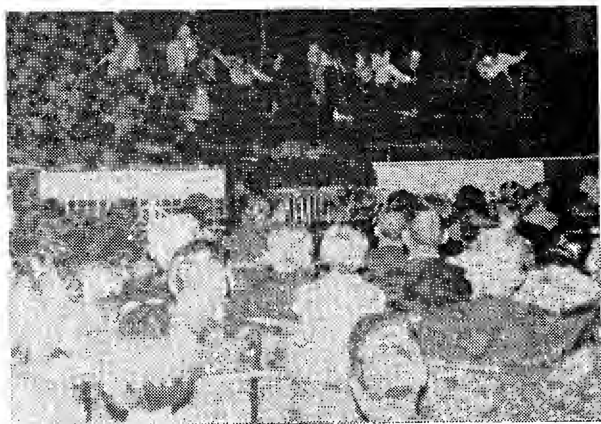
В неволі, в біді — пізнаються друзі. Також в неволі, в біді — заломлюються легкодухи, слабі. Українська нація довела своїм історичним прикладом, своєю історією, що вона не належить до націй слабих, слабодухих. Від 1709-го року, від поразки гетьмана Івана Мазепи під Полтавою і аж до 1917 року — над нами панували москалі. Двісті років за всякі матеріяльні вигоди і почесті — окупант купляв нашу міщанську і козацьку верхівку... 200 років топтано нашу культуру, позбавляли нас нашої національної Церкви, нашого українського імени. виховувати своїх дітей в культурі панівної нації...

Трохи більше ніж через півстоліття після смерти Т. Шевченка сталося чудо. Його вогненне слово — пробудило Україну! «Пастушок Тарас», — отой не здеклясований панок, а викуплений з неволі юнак — потряс імперіями, своїм революційним словом перекував нарід з призабутим ім'ям — на націю!

І вже сьогодні знаємо: не атомна енерґія, ли-

ше людський вільний дух будуватиме новий, кращий світ майбутнього. Бо лише людський творчий дух спроможний «невільників покірних» перетопити на лицарів, лише велика ідея може повести людські маси на барикади визвольних змагань, повести до перемоги!

Та чи не чуємо ми, в темряві наших днів, десь в собі «другого голосу», голосу сумніву?.. Адже-ж на наших очах світ полонять «бітніки, і «пісники», або «філософи» рослинно-тваринного культу життя, ідеологія яких обмежується формулою: «хай червоним, аби жити»... З часу створення світу існують лиха, які не знають жодних кордонів: повені, посухи і жахливі пошесті... Сьогодні на наших очах ширяться нові, потворні пошесті тотального нігілізму-безвір'я, ідеології тваринного животіння без почуття обов'язку супроти родин, суспільства, націй людства. Ширяться самогубчі нахили до наркотиків, до безпредметности, безідейности, безвірности, — які затроюють в першу чергу молодь, шкільну й університетську. Ці явища, які турбують сьогодні цілий світ — не визнають кордонів — ні державних, ні ідеологічних, ні соціяльних. Вони є загрозою для всіх, в першу чергу для так званого «вільного світу», де привілеями свободи користаються не лише порядні люди, але й злочинці.

В залі концерту. Танцювальна група МУН з Міннеаполіс

Українська нація загрожена багато гірше за кожну іншу яка має власну державність і власні засоби протидії проти розкладу й убивчої пасивности злідачілого в достатках суспільства. Українська нація крім всього загрожена отруєю ідей московського і комуністичного месіянізмів і русифікацією — на Рідних Землях, а також загрожена розпорошенням і запикненням в морі інших національних спільнот по місцях свого розселення. Загрожена втратою себе як чинника, як борця не лише за своє визволення, але й як борця за справедливий і тривалий мир у цілому світі.

В першу чергу під найбільшою загрозою є молодь. Саме ті, які чи того хочуть чи не хочуть, чи того свідомі, чи несвідомі — але ті, які визначатимуть майбутнє своєї нації, майбутнє світу, який складається з людей, а тим — з національних спільнот. Ми живемо, працюємо і виховуємо свої родини, наша молодь — росте й набуває освіти — далеко від України. Серед нас відбуваються ріжні процеси. Такі, що цементують ряди прапороносців української ідеї «Народів Вільних Кола» й гуртують Громади, які плекають культуру батьків, затримують при житті національні Установи, Церкви, і Рідні Школи, — і поруч — процес денаціоналізації, відпадання елементу нестійкого, слабшого, несвідомого...

Перші — стоять лицем до України, духовим зором звернені де землі своїх батьків до Краю, де й зараз перебувають їхні кревні-родичі, брати і сестри. Ми, що належимо до катеґорії прапороносців визвольних ідей України прислухаємося до голосу з України, ми намагаємося зрозуміти її страждання і велич її змагу за право бути Суверенною Державною Нацією, рівною серед рівних.

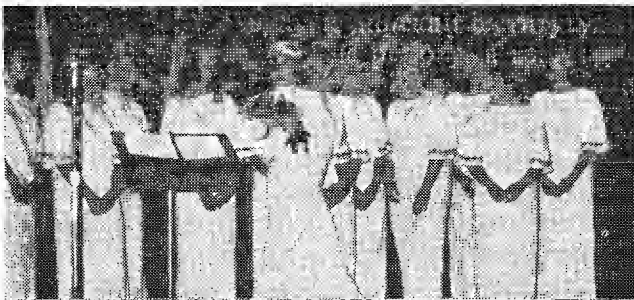
І ми, часом, хапаємося теж за «соломинку» скептицизму: «та-ж то не можливо зрусифікувати 45-мільйонову націю! Чи то не перебільшування з тою русифікацією?...»

Колись, засобом русифікації було «всеслов'янство», часом «московське православ'я». Денікін і подібна реакція — хапалася за клич «Єдіной і Неделімой». Сьогодні під сосом... «советського народу». Так. Москва вигадала новий винахід: мовляв за час советської влади в советських «республіках» виплекався новий тип людини: а саме — «советської людини». Людини, яка є лояльна до Москви, до комуністичної партії і до соціялізму, нею там твореного. Московська преса (або й «республіканська», яка зобов'язана перекладати на мови поневолених микитування «старшого брата») почала вживати того означення «неофіційно», потім закріпили той винахід теоретично, проголосивши, що мовляв, в СССР вже соціялізм побудовано й приступається до будови комунізму. В перекладі на українську мову це означає, що за приписами програми КПСС — має початися процес злиття націй в одну на базі спільної ідеології всього суспільства. Тому що мова Леніна була мовою московською — само зрозуміло, що мовою комуністичного суспіль-

ста в СССР має бути мова московська.

За цією рецептою, під сучасну пору. національні мови в совєтських «республіках» існують для того, щоби в рідних мовах легше обмосковити духово і закомунізувати поневолені нації. Тому в тих мовах, поза мовою московською — не вільно нічого друкувати національного по духу, за змістом й суттю. Всяке стимулювання національної окремішности, національних життєвих інтересів і завдань неминуче визначається проявами націоналізму й нищиться всіми засобами окупаційної системи.

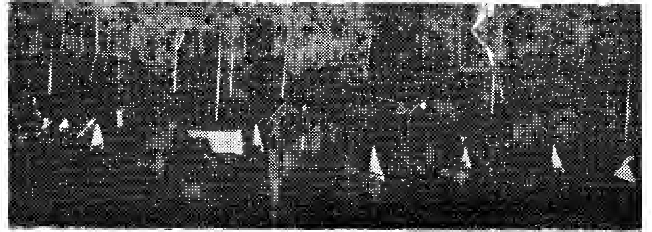
Це не жарт і не спрощування суті загрози, що після останніх з'їздів КПСС стала перед

Хор МУНО з Форт Віліям, Канада

Україною у цілій свій потворний ріст. Це не розділ з «фікції», а цілком реальний плян імперіялістичної Москви, так само, як цілком реальним був плян Гітлера вимордувати жидів, хоч багатьом здавалося це неймовірним.

Правда, нам можуть сказати: Чи не націоналістичні це перебільшування?... Чи ми всі не бачимо прекрасні мистецькі ансамблі, що приїздять до нас з України? Чи були такі до революції?...» Правда, ансамблі прекрасні. Адже — в них виступають творцями і виконавцями наші мистці, виконуючи речі, створені на базі нашого традиційного народного мистецтва. Інша справа — пощо Москва то робить? думаємо, що пояснити те можна аналогією: ведмідь у цигана на ланцюгу на ярмарку танцює, бо... вчили його танцювати на розпеченому залізі. Москва тут в позі того ведмедя, у якого під ногами горить. Москва мусить показувати наші ансамблі, наше мистецтво. Вона хоче назовні виступати імпозантною, імпонуючою пересічному буржуа на Заході. Мистецтво — найзрозуміліше цілому людству. А ще більше — мистецтво народне! Воно полонить людські душі, душі тих, які не сліпі і не глухі до прекрасного. Тут — ці ансамблі на виду усіх — і їм дано змогу бути якнайбільше українськими. Та в СССР ці самі артисти, як знаємо з совєтської преси, — одягнені в прекрасні українські костюми — мусять виконувати той репертуар, який визначається їм партійними чинниками. Вони мусять мистецькими засобами, вбраними в національну бутафорію — прищеплювати ло

Духова оркестра з Чікаго

яльність до комунізму, до Москви і до московської культури. Цього навіть не всі ми, українці, спроможні зрозуміти. Занадто нелюдський це спосіб топтання культури поневоленого народу, занадто неймовірна форма духового геноціду.

Московській діятектичній тезі: «через розвал царської Росії — до об'єднання її складників в безнаціональному комуністичному суспільстві» — ще півстоліття перед революцією геніяльний Шевченко протиставив універсальну, найлюдянішу формулу українського і вселюдського народоправ'я:

Вставайте, кайдани порвіте! В своїй хаті, своя правда і сила і воля — В сім'ї великій, вольній.

Тоб-то: Через революцію, усамостійнення і закріплення власної державности — до вселюдського майбутнього, побудованого на засадах взаємореспекту, взаємолюбови і співпраці рівних з рівними. Так, протиставляючи москов-

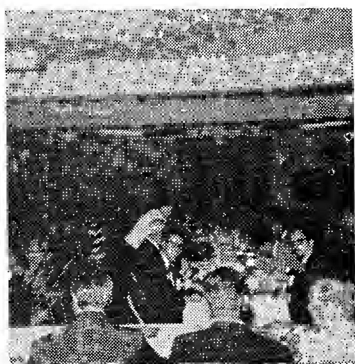

Дівчата з танцювальної групи МУН, Міннеаполіс

ську, реакційну тезу — тезі Шевченковій — наочно бачимо поступовість, гуманність і універсальність засад українського визвольного націоналізму, які є засадами і наших молодіжних організацій, що зустрілися сьогодні на цій Зональній Зустрічі МУНО - МУН.

Але при цьому не сміємо забувати, що істо-

ричний досвід нас вчить, що того ще дуже мало, щоб московська тюрма народів впала і розвалилася. П'ятьдесять років тому та імперія вже була впала, але Україна тоді прокинулася від сну духово окраденою, тому ми сьогодні зібралися в Міннеаполісі, а не в Києві, Львові, Чернівцях чи в Хусті, — десь на лоні нашої прекрасної України. Молодь мусить цю просту істину собі усвідомити дуже глибоко і робити вже тепер все можливе і потрібне, щоб невдачі більш не повторювалися. Зокрема — Молодь Націоналістична! Зокрема — ті, які самі стали в лави авангарду Нації! Ті — які собою

В час обіду

усіблюють той Рух, який і лише який — підняв прапор Волі на срібній землі, який організував і закріпив національний спротив України окупантам, який вписав в історію України славні сторінки Похідних груп ОУН і Української Повстанчої Армії!

Славної пам'яти Олег Ольжич нам всім — Старшим і Молоді — залишив заповіт: «Держава не будується в будуччині, держава будується нині». Щодня. Кожним добрим, цілеспрямованим ділом, ми куємо майбутню волю свойому Народу. Тому — будьмо готові!!!

Нас, і Вас Молоді Друзі — ніхто зараз не кличе віддавати ваше молодече здоров'я чи життя за ващі ідеали, за ідеали свободолюбивого людства. Ні! Навпаки — Україна потребує Вас здорових, сильних і мужніх, здібних і спроможних здобути освіту: навчитися ріжним фахам, набути досвіду в найскладнішій роботі.Потрібує тих, які взатвра зможуть, як їх Україна потрібуватиме — допомогти своїми знаннями, досвідом, повагою. Ми мусимо не лише хотіти відродження нашої державности в Україні, ми мусимо теж вміти за ту державність боротися на кожній стійці і за кожних умов.

Україна не потрібує тут від вас бешкетів, биття вікон, чи жбурляння пляшок з бензиною. Україна потребує тих,які зуміють їй в годину грізну й вирішальну, допомогти вірою в свою українську правду, в свої українські сили і в свою Українську Державу. Тою вірою, яка зцементує волі мільйонів в одну з непереможну!

Тому — будьте, першими в школах, в університетах, на роботі, в своїх молодіжних організаціях і в передових лавах Українського Націоналістичного Руху.

ПРИВІТИ ЗУСТРІЧІ

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ 15-го ВІДДІЛУ УКРА-ЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА ПАНІ ОЛЬГИ КУШНІР (Міннеаполіс)

Всечесний Отче, Високошановна дорога Молодь, Гості, Пані і Панове!

З нагоди Зустрічі Молоді, що присвячена 50-літтю Української Національної Революції, а також 25-літтю Похідних Груп ОУН — дозвольте мені в імени 15-го Відділу УЗХ висловити Вам найщиріші привітання й побажання повного успіху в осягненні наміченої Вами мети.

Ваші намагання знайти нові форми спільної праці, шукання нових шляхів для поліпшення стану, в якому перебуває наша молодь на сьогоднішній день, бажання творити щось нове — найшли в наших материнських серцях повне признання і відгук — допомогти Вам.

Ми запевняємо, що крім матеріяльної допомоги, теж розраховуйте на нашу моральну підтримку та на нашу материнську всесторонню допомогу і любов, бо ж завданням матері не тільки дати дитині фізичне життя, а головне виховати ту дитину на свідомого, повновартісного члена суспільства, та ще в нашому випадку — не тільки доброго американського горожанина, **а й свідомого українця, активного борця за волю Рідного Краю.**

Не буду забирати дорогоцінні хвилини Вашого часу — скажу коротенько, що Жінка-Українка на протязі цілої нашої історії виступає і як суспільно-громадська діячка, як жінка

-революціонерка — **гордо несучи своє ім'я Матері-Українки.**

Це ж бо їй мусимо завдячувати невмірущість нашої Нації. В найтяжчих умовах існування, при найбільш жахливому гнітові, що його приносить нам ріжного роду окупант, — вона — Мати-Героїня — уміє вже із своїм молоком передати дитині любов до всього свого рідного, прищепити любов до своєї мови, хісні, звичаїв. Це ж бо вони гартували і гартують своїх синів і дочок на витязів-Бойовиків, які сотками і тисячами твердо йшли й ідуть шляхами, визначеними **Оленою Телігою, Біласом і Данилишиним, Олегом Ольжичем.**

Дорога Молодь!

Жіноча Організація УЗХ і Молодіжна Організація МУН — ніби доповнюють одна одну, тісно співпрацюючи.

Хочу Вас запевнити — розраховуйте й далі на нашу співпрацю і всебічну Вам допомогу!

А ми — Матері — будемо горді з того, що виховали з Вас **активних людей,** які заступлять наше місце; будемо щасливі, що виховали свідомих членів суспільства, які відважно боронитимуть **людську гідність** і гордо піднімуть високо **смолоскип волі для свого Рідного Краю!**

***

Високошановні і Дорогі Учасники Зональної Зустрічі Молоді!

З припоручення Центральної Управи ОДВУ та її Братніх Організацій, я маю велику честь привітати Вас на Вашій Зустрічі, яку Ви вміли зорганізувати для того, щоб в ці дуже тяжкі часи для Українського Народу, та в нашім сусзом поділитися своїми творчими думками і випільно-громадськім житті в ЗДА, — Вам разначити, коли не шляхи, то стежки, для Вашої дальшої конструктивної праці.

Вам, наша дорога Молодь, треба поґратулювати, що не дивлячись на великі віддалі і простори Ваших місцевостей, Ви прибули так численно на цю Зустріч. Тим Ви вже доказали великий успіх своєї Зустрічі. А Ваші наради, я певний, дадуть великі наслідки для позитивної праці для тих завдань для яки хВи сюди прибули. Дай, Боже, щоб це був початок нової ери в житті нашої Молоді, щоб вона з великим завзяттям та напругою своїх зусиль, пішла творчими шляхами для розгорнення широких можливостей, які стоять перед Вами. А Молодь любить чесну гру і добру дію. І від Вас треба сподіватися нових сторінок нашої історії, за які би майбутність була горда Вами.

Я глибоко переконаний, що ця зустріч дасть позитивні наслідки, бо наша Молодь прекрасна. Я завжди з вірою в ню любив нашу Молодь. Вона може і, навіть мусить, ще краще повести працю на всіх ділянках нашого суспільно-громадського життя. А воно чекає на Вас.

Вітаю Вас від щирої душі та бажаю Вам позитивних наслідків Ваших нарад. Але цього за мало, і прошу дозволити мені дати Вам кілька напрямних:

1. Майте віру в самих себе, в свою скромність і здібности без почуття вищости та снобізму, який часто руйнує здібних людей.

2. Любіть себе, своїх друзів, з ними співпрацюйте, захоплюйте їх своїми ідеями і будьте провідниками в своїм оточенні, серед свого народу як і в американськім суспільстві. Ви не гірші від інших.

3. Здобувайте освіту, бо це Ваше знаряддя для дальшого успіху. Чесно і пильно виконуйте свої обов'язки з почуттям відповідальности, щоб Вас поважали і шанували за Ваші здібності і сталість характеру.

4. Не лише себе оздоблюйте всякими зовнішніми прикрасами, але постарайтеся себе оздоблювати своїм таланом, своєю творчою думкою, душею й серцем разом з розумом, щоб Ваша особистість промінювала ясним світлом індивідуальности де би Ви не були.

5. Майте ціль життя, щоб не жити, як та трава, безцілево, — а майте виразно визначені завдання, і між ними, майте завданя завжди стояти в обороні чести і слави свого народу з якого Ви вийшли.

6. Любіть свій народ і зберігайте його кращі традиції, будьте часткою його.

7. Зумійте поєднати свої рідні національні традиції і заповіти з тими, які існують в країнах Вашого сучасного поселення, де би то не було. Ви маєте повну волю плекати притаманні прикмети своєї ідентичности і будьте горді з культурних надбань своїх батьків, які в тяжких умовинах свого життя старалися все це передати Вам з вірою, що Ви їх понесете далі для збереження та посилення української національної субстанції. Зумійте поєднати українські та американські принципи життя для краси, для себе, для людського поступу.

Щасти Вам Боже!

Ол. Неприцький-Грановський
Почесний Голова ЦУ ОДВУ.

Хвальна Президіє Зустрічі! Дорога Молоде!

Президія Координаційної Ради ІСНО з особливою приємністю вітає всіх учасників Зустрічі Української Молоді двох теренів ЗДА і Канади, МУН і МУНО, для взаїмної виміни думок і досвіду організаційної праці, та намічення співпраці на майбутнє, що в теперішню пору являється незвичайно важливим для наших молодіжних організацій

Для співпраці на майбутнє і для намічення відповідних напрямних спільної виховної і програмової проблематики для всіх наших молодіжних організацій у вільному світі повинен відбутися Світовий Конгрес Української Молоді з участю всіх українських молодіжних націоналістичних організацій.

На Вашу Зустріч припадає важливе і почесне завдання виступити з ініціятивою згаданого Світового Конґресу Української Молоді і відбути його в рямцях Першого Світового онгресу Вільних Українців в листопаді 1967 р.

Ваші постанови про потребу відбуття Світового Конґресу Української Молоді і заклик спрямований до Крайових Управ Українських Молодіжних Організацій до співпраці буде мати позитивний вплив на всі інші наші організації і стати початком гармонійної співпраці і духа єдности всієї української молоді у вільному світі.

Теперішнє незвичайно важке положення українського народу в Україні кличе нас всіх до посиленої праці для добра української спільноти.

Ми певні того, що члени наших молодіжних організацій МУН у ЗДА і МУНО у Канаді так як у минулому, так теж і в майбутньому своєю працєю для добра спільної нам всім Ідеї Визволення України докажуть вірність ідеям основоположників своїх організацій.

За Президію Координаційної Ради ІСНО
Микола Павлюк — Голова Євген Мастикаш — Секретар.

***

..В часі своєї понад 30 річної діяльности наші молодечі організації МУН в ЗДА і МУНО у Канаді зберігали українські культурні національні традиції, а їхня праця, зокрема в ділянці хорового мистецтва і народніх танків є світлою сторінкою в історії їхньої діяльности у минулому.

Згадуючи про світлі сторінки діяльности наших молодечих організацій МУН в минулому, треба тепер спрямувати цілу свою увагу на проблеми майбутнього — організування молоді в ряди МУНО.

Кожна ідея для свого здійснення потребує вірних і відданих визнавців, які готові за неї змагатися і її поширювати.

Наші молодечі організації МУН в ЗДА і МУНО в Канаді — мають спільне минуле, а скріплені єдністю своїх сучасних зусиль повинні спільно і успішно продовжувати діло, що його започаткували перед 30-ти роками члени основоположники їхніх молодечих організацій.

За Крайову Екзекутиву УНО Канади
Я. Білак — Голова Є. Мастикаш — секретар

***

Думками і серцем Український Золотий Хрест все з Вами, наша дорога Молоде! Радіємо, що Вашу Зустріч присвячуєте 50-літтю Української Національної Революції та надхнені героїзмом Ваших предків готовитиметеся до здвигу українців під час Світового Конґресу Вільних Українців в Нью Йорку.

Членки УЗХреста з увагою слідкують за Вашою працю в рядах наших Братніх Організацій. Ми віримо, що спільно з Вами, рамя в рамя, нестимемо наш прапор високо, а наша праця принесе користь нашому народові!

Слава Україні!
Марія Квітковська
Голова Головної Управи УЗХ

***

...Зустрічаєтеся Ви в знаменні дні 50-ліття Української Революції, коли то пробудилася наша Батьківщина-Україна і покликала нас до боротьби за краще майбутнє свого народу. В ці дні хочемо бачити Вас, як молоду зміну, зміну яка перебрала б від нас наші славні традиції Визвольної Боротьби і наші прапори Волі і Слави.

Щасти Вам всім Боже на все добре!
Ген. хор. інж. Василь Филинович
Голова Головної Управи
Союзу Українських Ветеранів в ЗДА

***

...Українська молодь збирається перше для того, щоб себе взаїмно пізнати та не згубитися в чужому морі, а також для того, щоб голосно нагадати світові, що українська молодь, де б вона не жила — в Америці, Канаді, Европі чи Австралії — вважає себе органічною частиною великого українського народу.

Українська Земля, де повинні б відбуватися такі зустрічі, сьогодні під чоботом жорстокого окупанта. Тому на цій вільній землі Вашинґтона Вашим правом і обов'язком є сказати слово в обороні наших братів і сестер в Україні та пригадати світові про долю українського народу і його жертви в боротьбі за волю...

За Управу Відділу УККА в Міннесоті
д-р М. Козак — голова А. Данилюк — секретар

-революціонерка — **гордо несучи своє ім'я Матері-Українки.**

Це ж бо їй мусимо завдячувати невмирущість нашої Нації. В найтяжчих умовах існування, при найбільш жахливому гнітові, що його приносить нам ріжного роду окупант, — вона — Мати-Героїня — уміє вже із своїм молоком передати дитині любов до всього свого рідного, прищепити любов до своєї мови, хісні, звичаїв. Це ж бо вони гартували і гартують своїх синів і дочок на витязів-Бойовиків, які сотками і тисячами твердо йшли й ідуть шляхами, визначеними **Оленою Телігою, Біласом і Данилишиним, Олегом Ольжичем.**

Дорога Молодь!

Жіноча Організація УЗХ і Молодіжна Організація МУН — ніби доповнюють одна одну, тісно співпрацюючи.

Хочу Вас запевнити — розраховуйте й далі на нашу співпрацю і всебічну Вам допомогу!

А ми — Матері — будемо горді з того, що виховали з Вас **активних людей,** які заступлять наше місце; будемо щасливі, що виховали свідомих членів суспільства, які відважно боронитимуть **людську гідність** і гордо піднімуть високо **смолоскип волі для свого Рідного Краю!**

***

Високошановні і Дорогі Учасники Зональної Зустрічі Молоді!

З припоручення Центральної Управи ОДВУ та її Братніх Організацій, я маю велику честь привітати Вас на Вашій Зустрічі, яку Ви вміли зорганізувати для того, щоб в ці дуже тяжкі часи для Українського Народу, та в нашім сусзом поділитися своїми творчими думками і випільно-громадськім житті в ЗДА, — Вам разначити, коли не шляхи, то стежки, для Вашої дальшої конструктивної праці.

Вам, наша дорога Молодь, треба погратулювати, що не дивлячись на великі віддалі і простори Ваших місцевостей, Ви прибули так численно на цю Зустріч. Тим Ви вже доказали великий успіх своєї Зустрічі. А Ваші наради, я певний, дадуть великі наслідки для позитивної праці для тих завдань для яки хВи сюди прибули. Дай, Боже, щоб це був початок нової ери в житті нашої Молоді, щоб вона з великим завзяттям та напругою своїх зусиль, пішла творчими шляхами для розгорнення широких можливостей, які стоять перед Вами. А Молодь любить чесну гру і добру дію. І від Вас треба сподіватися нових сторінок нашої історії, за які би майбутність була горда Вами.

Я глибоко переконаний, що ця зустріч дасть позитивні наслідки, бо наша Молодь прекрасна. Я завжди з вірою в ню любив нашу Молодь. Вона може і, навіть мусить, ще краще повести працю на всіх ділянках нашого суспільно-громадського життя. А воно чекає на Вас.

Вітаю Вас від щирої душі та бажаю Вам позитивних наслідків Ваших нарад. Але цього за мало, і прошу дозволити мені дати Вам кілька напрямних:

1. Майте віру в самих себе, в свою скромність і здібности без почуття вищости та снобізму, який часто руйнує здібних людей.
2. Любіть себе, своїх друзів, з ними співпрацюйте, захоплюйте їх своїми ідеями і будьте провідниками в своїм оточенні, серед свого народу як і в американськім суспільстві. Ви не гірші від інших.
3. Здобувайте освіту, бо це Ваше знаряддя для дальшого успіху. Чесно і пильно виконуйте свої обов'язки з почуттям відповідальности, щоб Вас поважали і шанували за Ваші здібності і сталість характеру.
4. Не лише себе оздоблюйте всякими зовнішніми прикрасами, але постарайтеся себе оздоблювати своїм таланом, своєю творчою думкою, душею й серцем разом з розумом, щоб Ваша особистість промінювала ясним світлом індивідуальности де би Ви не були.
5. Майте ціль життя, щоб не жити, як та трава, безцілево, — а майте виразно визначені завдання, і між ними, майте завданя завжди стояти в обороні чести і слави свого народу з якого Ви вийшли.
6. Любіть свій народ і зберігайте його кращі традиції, будьте часткою його.

7. Зумійте поєднати свої рідні національні традиції і заповіти з тими, які існують в країнах Вашого сучасного поселення, де би то не було. Ви маєте повну волю плекати притаманні прикмети своєї ідентичності і будьте горді з культурних надбань своїх батьків, які в тяжких умовинах свого життя старалися все це передати Вам з вірою, що Ви їх понесете далі для збереження та посилення української національної субстанції. Зумійте поєднати українські та американські принципи життя для краси, для себе, для людського поступу.

Щасти Вам Боже!

Ол. Неприцький-Грановський
Почесний Голова ЦУ ОДВУ.

Independent Ukraine

2315 WEST CHICAGO AVENUE

CHICAGO 22, ILLINOIS, U. S. A.

Return and Forwarding Postage Guaranteed

BULK RATE
U. S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 7547

To: